Ára: 20 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 255. sz. 1943. november 11 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Kállay miniszterelnök kijelentései a képviselőházban az alkotmányos életről és a pártok szabad tevékenységéről

NAGY CSATA DŰL A KIEVI TÉRSÉGBEN

A német csapatok részben ellentámadásokat, részben elszakadási mozdulatokat hajtottak végre ~ Sikeres elhárítás a délolaszországi X. vonal előtt

Törökország továbbra is távol marad a háborútól ~ Ujabb fejlemények a lengyel kérdésben Mit akar Benes Moszkvában? ~ Meggyilkolták az albán nemzetgyűlés elnökét

A hét elején a hadviselő államok vezetőinek beszédei kötötték le a figyelmet, de most már megint a fegyvereké a szó, a hadszínterek felé irányul feszült figyelem.

Elsősorban a keleti front eseményei dominálnak. Berlini jelentés szerint a kievi térségben, ahol a várostól északra, nyugatra és délre dúl a nagy csata, a német csapatok részben elszakadási mozdulatokat, részben pedig ellentámadásokat hajtottak végre. A visszavonulás a kievi térség középső és északi szakaszán történt. A harcok változatlanul egy pillanatra sem csökkenő hevességgel folytak és még a rossz időjárás sines rájuk befolyással. Az egész arcvonal súlypontja most Kievnél van.

Egy másik súlypont Nevelnél alakult ki, ott azonban a harcok nem olyan hevesek, mint Kievnél. Tájékozott német katonai körökben szerdán arra utaltak, hogy a július 5-én megkezdődött nagy szovjet offenzíva óta a bolsevistáknak egyetlen egy esetben sem sikerült a német csapatokat katlanba szorítaniok, jóllehet mind emberben, mind hadianyagban óriási áldozatokat hoztak. Amit elértek, az csak területnyereség volt, ezekért azonban — mint kiderült — igen magas vérveszteséggel fizettek. Az arcvonal déli részén ezidőszerint nincsenek nagyobb harcok.

A DÉLOLASZORSZÁGI HADSZINTÉREN

a küzdelem nem csökkenő hevességgel tart. Berlini katonai szakértők véleménye szerint a délolaszországi hadszíntéren súlyos felőrlő csaták folynak a német fő védelmi vonal irányában. Ezt a védelmi vonalat német katonai helyen nem írják le részletesen, hanem általában „X"-vonalnak emlegetik, nehogy az ellenségnek tájékoztatással szolgáljanak. Ennél a meg nem nevezett vonalnál nagy anyagcsata folyik az amerikai hadierő felőrlésére Tizennégy nap óta az amerikai 5. hadsereg és a 8. brit hadsereg súlyos támadásokat intéz a német védelmi vonal ellen.

A keleti szárnyon a 8. brit hadsereg folytatja támadásait igen nagy számbeli fölénnyel a német balszárny ellen. A támadás a Sangro-folyó irányában folyik. Német részről egyelőre nem nyilatkoznak arról, hogy ezt a folyót a „téli vonalnak" tekintik-e, vagy sem. Igy közelebbit nem lehet tudni a harcok várható kimeneteléről.

A tegnapi német hadijelentés az angolszász támadások meghiúsítását tudatja. Egyes helyi betöréseket a német csapatok elreteszelték ellentámadással.

GÖRING

német birodalmi marsall is nyilatkozott a hétfői Hitler beszéd után. A tábornagy egy széleskörű vezetői értekezleten két óra hosszat tartott fejtegetésben részletesen nyilatkozott a védelem és a támadás kérdéseiről, valamint a német légi erőnek az arcvonalakon és otthon kifejtett tevékenységéről.

Utána Jodl tüzérségi tábornok, a véderő hadvezetőségi törzskarának főnöke a legutóbbi vezetői értekezleten elhangzott előadásokhoz csatlakozva az 5-ik háborús év kezdetén kialakult stratégiai helyzetről tájékoztatta a megjelenteket. Jodl tábornok összefoglaló áttekintést nyujtott a katonai helyzetről, a háború eddigi lefolyásáról és a jelenlegi hadihelyzetről. Részletes fejtegetései végén összefoglalta mindazokat a mozzanatokat, amelyek alapossá teszik a német győzelembe vetett szilárd hitet.

— Hogy ebben a háborúban — mondta Jodl tábornok — mi minden fog még történni, mennyi remény fog elhervadni és mennyi gond fog az ellenkezőjére fordulni, azt ma még a jövő homálya fedi. Az azonban bizonyos, hogy mi sohasem hagyjuk abba a harcot mindaddig, amíg a győzelmet ki nem vívtuk.

Jodl tábornok után a hadsereg kipróbált csapatvezetői nyujtottak felvilágosításokat a pártvezetőségnek.

ROOSEVELT

amerikai elnök csak rövid beszédet mondott tegnap Washingtonban. Az egyesült nemzetek támogatására és országuk újjáépítésére felállított hivatal megallapítása alkalmából beszélt az elnök. A rövid beszéd kizárólag az új hivatal feladataival foglalkozott és azzal a kérdéssel, milyen mértékben akarja támogatni az USA a háború után a gazdasági újjáépítést. Az új hivatal megalakítása további láncszemet jelent az egyesült nemzetek érdekeinek közös láncsorában — jelentette ki Roosevelt. — Az USA ebben a háborúban komolyan veszi nemcsak a katonai, hanem a politikai és emberiességi kérdéseket is.

Roosevelt beszéde után ünnepélyesen aláírták az alapító okmányt.

TÖRÖKORSZÁGGAL

kapcsolatban terjesztett híresztelések lassanként alapjukat vesztik. Eden és Menemendzsoglu kairói megbeszélései nyomán a legváltozatosabb hírek jelentek meg arról, hogy Törökország megváltoztatja álláspontját.

Az ankarai rádió tegnap szembefordult ezekkel a híresztelésekkel. Ostobaság lenne olyan jelentőséget tulajdonítani ennek a megbeszélésnek — hangoztatta a török rádió —, amely túlmegy a Kairóban nyilvánosságra hozott zárójelentés szövegén — szögezte le az ankarai rádió. Miután Moszkvában olyan kérdések is szóbakerültek a szövetségesek között, amelyek Törökországot is érdeklik, csak természetes volt, hogy Eden tájékoztatta ezekről a kérdésekről a török külügyminisztert.

Az „Exchange Telegraph" című angol hirügynökség azt jelenti Istanbulból Kairóból nyert értesülésekre hivatkozva, hogy az Eden és Menemendzsoglu török külügyminiszter között lefolyt tárgyalások nem vezettek teljes megegyezésre.

Egyébként török körökben a kairói értekezlet befejezéséhez fűzött megjegyzésekben egyhangúlag az értekezlet eredményét abban jelölik meg, hogy Törökország továbbra is távolmarad a háborútól, azonban Angliához való viszonyában ezentúl is a fennálló szövetség szellemét fogja érvényesíteni.

Londoni jelentés szerint az angol közvélemény egyre hűvösebb magatartást tanusít a legutóbbi kairói angol-török tanácskozások megítélésében. A „Daily Express" megállapítja, hogy Portugália és Törökország között nem lehet párhuzamot vonni s teljesen tévesek azok az értesülések, hogy Törökországot ugyanúgy közelebb lehet vinni a háborúhoz, mint ahogyan ez Portugália esetében történt. Portugáliának nincsen közös határa Németországgal, Törökország viszont határos az egyik német befolyás alatt álló területtel. „Gondolni sem lehet arra — folytatja a Daily Express —, hogy a szövetségesek támpontokat kapjanak Törökországban. A lap ankarai tudósítója leszögezi, hogy minden egyes török alattvaló a miniszterelnöktől a legegyszerűbb emberig tisztában van azzal, hogy a semlegesség feladása azonnali hadüzenetet vonna maga után Németország részéről. Ankarában minden jel arra mutat, hogy nem várható semmiféle meglepő esemény. Ankarában még csak légvédelmi óvintézkedések sem történtek és egyetlen fontosabb csapattestet sem mozgósítottak.

A LENGYEL KÉRDÉS

eddig homályos pontja volt a nyugati szövetségesek együttműködésének. Most világosabb állásfoglalások híre érkezik. Wallace északamerikai alelnök a volt lengyel állam függetlensége megteremtésének 25. évfordulóján kijelentette, hogy a lengyelek együtt harcolnak a szövetséges nemzetekkel. Lengyel katonák, repülők és tengerészek — mondotta — a szövetségesek küzdő erőivel egyesültek. Ma — mondotta Wallace szószerint — Lengyelország szabadságáért harcolunk. Roosevelt — folytatta az alelnök — ünnepélyesen kijelentette, Amerikának az az akarata, hogy a szabad és független Lengyelország ismét helyreálljon. Ez az akarata — tette hozzá — a többi szövetséges nemzetnek is.

Ide tartozik az a londoni jelentés is, mely szerint a Kreml Londonba továbbította Sztalin több beszédének teljes szövegét. Ez a szöveg a következő mondatot tartalmazza: Franciaország, Belgium, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Lengyelország, Görögország és más államok népei, amelyek német iga alatt állanak, ismét szabadok és függetleneknek kell, hogy legyenek. Az eddig Londonba érkezett nem teljes szövegek Lengyelország említését nem tartalmazták.

BENES ÉS TERVEL KÖRÜL

a külföldi sajtó érdekes megjegyzéseket eszközöl. A zürichi „Tat" londoni tudósítójának jelentése szerint Benes most már hamarosan elindul Oroszországba, hogy aláírja az orosz-cseh szerződést. A kiszivárgott hírek szerint ebben a szerződésben igen messzemenő katonai záradék van, amely állítólag kimondja más államok csatlakozásának lehetőségét is. Ez azt jelenti, hogy az eredetileg tervezett lengyel-cseh föderációból új cseh elgondolás fejlődött ki, egy olyan keleteurópai szövetségi rendszer, amely a Szovjet-Unióra támaszkodik és amelynek hordozója messzemenően az URSS lenne.

Ma már nyilvánvalóbb — folytatja a közlés —, mint a moszkvai értekezlet előtt az a tény, hogy az oroszok a keleteurópai államok politikai és gazdasági kombinációi ellen nem emelnek eleve kifogást. Viszont biztosítani akarnak maguknak bizonyos ellenőrzést e kombinációk felett. Ebben az összefüggésben új megvilágításba kerül az Ausztriáról szóló nyilatkozat is.

A helsinki „Svenska Pressen" „Benes úr Moszkvába utazik" cimmel éleshangú vezércikkben foglalkozik a londoni csehszlovák kormány főszemélyével. Emlékeztet arra, hogy a cseh-lengyel szakítás óta London nem becsüli sokra Benest. Azért kellett sokáig várnia, amíg megengedték, hogy Moszkvába utazzék. Benes washingtoni látogatása sem vezetett arra az eredményre, hogy szempontjai Amerikában nagyobb érdeklődést tudtak volna elérni. Örökre vége tehá ta genfi jó időknek, amikor még Benest mindig előhívták, hogy ha középeurópai kérdés került napirendre. Benes hosszú jelenléte a szövetségesek körében észrevehetően nem járult hozzá tekintélye növekedéséhez. Ennek egyik oka a helsinki lap szerint az volt, hogy a mértékte-

FONTOS TUDNIVALÓK

A november havi szappanjegyek beváltása. — (6).

Az 1943 évi termésü cukorrépa valamint takarmánycukorrépa termelői árának megállapitása. — (7).

Hazahajtják 13-án a nagyjószágot a Hortobágyról. — (7).

TÓKÉS FOTO
MŰVÉSZI KÉPET KÉSZÍT

lenül becsvágyó Benes elutasító magatartást tanusított a szlovák és szudétavidéki menekültek képviselőivel szemben. Hodzsa volt miniszterelnök és Osusky volt párisi követ régóta minden összeköttetést megszakított Benessel.

EDEN

angol külügyminiszter csütörtökön az alsóházban beszámolót tart moszkvai és kairói útjáról.

Most jelentik Londonból, hogy Eden kairói megbeszéléseinek, amelyeket a görög és jugoszláv királlyal, valamint a két ország miniszterelnökeivel folytatott a moszkvai határozat keretében, nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani, mint azoknak a korábbi brit nyilatkozatoknak, amelyek az időszerű balkáni problémákkal kapcsolatosan elhangzottak. Wilson tábornoknak a jugoszláv csetnikekhez intézett felhívása további és világos jele annak, hogy Mihajlovics tábornok a Tito-féle partizánok elleni harcában nem számíthat többé brit támogatásra, amely ténnyel számot kell vetni a jugoszláv kormánynak is. A pánszerb bandák ellen alkalmazott erélyes hang nem csupán a moszkvai tárgyalások eredményeit tükrözi vissza, hanem a megváltozott jugoszláviai viszonyokat is közli a londoni jelentés.

LAVAL

francia miniszterelnök Vichyben kijelentette, hogy számára már csak egy cél van, Franciaország megmentése. Utalt azokra a következményekre, amelyeket a francia szakadárok árulása maga után vont, majd hangoztatta, hogyha Németországot megvernék, a bolsevizmus Franciaországban is megvetné a lábát. A maga részéről azonban semmiesetre sem óhajtja, hogy a bolsevizmus Franciaországban elterjedjen.

GIRAUD FRANCIA TÁBORNOK

aki ezidőszerint Washingtonban tartózkodott, lemondott az algiri francia nemzeti bizottság társelnöki tisztségéről, úgyhogy a bizottságnak most már csak egy elnöke van: De Gaulle tábornok. Giraud valószínűleg azért határozott így, hogy ezentúl kizárólag a francia haderő főparancsnoksági tisztségével járó feladatoknak szentelhesse magát — mondják algiri politikai körökben.

Giraud tábornokkal együtt Washingtonban tartózkodik George tábornok is, aki szintén résztvett az egyesült nemzetek támogatására és országaik újjáépítésére alakított szövetségesközi hivatal keddi ünnepélyes megnyitásán.

Legújabb jelentések a harcterekről

Berlin, nov. 10. Az Interinf jelenti a keleti harctérről: Bár a súlyos harcok az eddigi súlypontokon tovább tartottak, az általános helyzet az elmult 24 órában nem változott meg lényegesen. Német páncélos grénátosok a Dnyeper-könyökben Krivoj-Rogtól északnyugatra sikeresen visszaverték a szovjet heves támadását. Az ellenségnek sikerült ugyan benyomulnia a német vonalakba, azonban ellentámadással visszavetették. Kievtől délre és délnyugatra a nagy csata nem csökkenő hevességgel folyik. A szovjet ismételt kisérleteit, hogy a német vonalakat áttörje, vagy felgöngyölítse, csaknem egész nap szakadatlanul tartó heves harcokban visszaverték. Nem kevesebb, mint 43 szovjet páncélost tettünk ártalmatlanná.

A hegyi háború a délolaszországi arcvonalakon az angoloktól és *amerikaiaktól* egyre több véráldozatot kíván. Az amerikai 5. hadsereg kötelékei újra és újra hasztalan erőfeszítésekkel igyekeznek észak felé megvetni lábukat. Eddig nem tudtak hadműveleti értékű behatolást biztosítani maguknak a hegyek vidlagába. Kedden délelőtt széles arcvonalon újabb támadást intéztek az uralkodó magaslati centrumok ellen. A naphosszat folytatott áttörési kísérletek azonban éppen olyan megvalósíthatatlannak bizonyultak, mint amennyi áldozatba kerültek. Az angol és amerikai csapatoknak az egész arcvonalon a német nehéz fegyverek okozzák a legtöbb veszteséget. (MTI)

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A Krim-félszigeten kedden csak helyi harcokra került sor. Perekoptól délkeletre a román kötelékek ellentámadással visszafoglaltak egy átmenetileg elvesztett magaslati terepet.

A nyeperi arcvonalon meghiusultak a chersoni hídfő ellen valamint Dnyepropetrovszktól délnyugatra és Krivoj-Rogtól északra intézett ellenséges támadások. A haditengerészet járműveivel a közül a nyolc ellenséges jármű közül, amely megkísérelte a behatolást a Dnyeper-torkolatba, hatot elsüllyesztettek és kettőt zsákmányoltak.

A kievi harci területen a rossz időjárás ellenére is szünet nélkül folytatódnak a széles arcvonalon nagy erőkkel rohamozó ellenséggel az elkeseredett harcok. **Kievtől nyugatra és északnyugatra csapataink ellenséges erők megismétlődő áttörő kísérletei elhárítása közben új állásokba vonultak vissza. A várostól délnyugatra eredményes ellentámadásunk során súlyos páncélos harcok indultak.** Negyvenöt bolsevista páncélost megsemmisítettünk és sok elvesztett helységet visszafoglaltunk.

A szovjet Szmolenszktől északnyugatra is folytatta támadásait. Néhány helyen még folynak a betört ellenséges erőkkel a harcok, más betörési helyeket pedig ellentámadással újból megtisztottunk.

Neveltől délre kedden is heves harcokra került a sor, amelyekben a bolsevista csapatokat, amelyek kezdetben területeket nyertek, ellentámadással kiindulási állásaikig vetettük vissza. A brandenburg-wesztfáliai 8. páncélos hadosztály Fröhlich ezredes vezetése alatt és a brandenburgi 68. gyalogos hadosztály Scheuerpflug ezredes vezetése alatt különös elismerést érdemel a keleti arcvonal déli szárnyán folyt súlyos harcokban teljesített kitűnő harci cselekedeteikért.

A délolaszországi arcvonalon a Volturnótól nyugatra folyó védekező csata nem csökkenő hevességgel tart. Magaslati állásaink ellen, elsősorban Mignanonál és Venafronál nagy brit és északamerikai erőkkel újból és újból megismételt áttörésre irányuló támadások az elhárító tűzben véresen összeomlottak. Lendületes ellentámadásokkal elreteszeltünk, illetve megtisztítottunk néhány helyi betörést és foglyokat ejtettünk.

Német harci repülőgépek nagy kötelékei a szerdára virradó éjszakán újból támadták Nápolyt, az ellenséges ellátó központokat és azokon, valamint a kikötő rakományaiban telitalálatokat értek el.

Gyenge ellenséges repülőerők nappal a megszállt nyugati területet támadták, éjszaka pedig nyugatnémetországi területek felett hajtottak végre támadást, amelyek során néhány helyen épületkárok keletkeztek, négy brit-északamerikai repülőgépet lelőttünk. (MTI.)

Angolszász jelentés az olaszországi harcokról

Algir, november 10. (Bud. Tud) Eisenhower tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy az olaszországi arcvonal középső szakaszán heves harcok dulnak. A 8. brit hadsereg egységei bevonultak a Campobassótól 25 kilométernyire északnyugatra fekvő Visontóba a Trigno folyó déli partján.

Algir, november 10. (Bud Tud) A szövetségesek főhadiszállásának jelentése szerint a 8. brit hadsereg elfoglalta az Iserniából Vastóba vezető útmentén fekvő Torrebrusát, az Iserniától északra fekvő Pesloisnciant és az Iserniától 8 kilométerre nyugatra fekvő Pagliettát. Az erős esőzések és elkeseredett német ellenállások ellenére a szövetségesek az arcvonal északi és középső szakaszán némi teret nyertek.

A japánok visszafoglalták Bougainville szigetet

Sydney, november 10. (NST): A szövetséges délnyugatcsendesóceáni főhadiszállásának közlése szerint november 6-án és 7-én éjszaka 21 hajóval partraszálltak Bougainvilleben a japán csapatok A főhdiszállás közlése szerint a partratett japán katonasággal szemben egyelőre a légihaderőt vetették harcba.

Bougainville szigetét az amerikai és ausztráliai csapatok november 2-án foglalták el véres és súlyos harcok árán. Azóta sikerült a japánoknak visszafoglalniuk.

Nagy bombakárok Milánóban

Chiasso, november 10. A milánói lapok kedden beszámoltak a károkról, amelyeket a legutóbbi négy légitámadás Milánóban okozott. A támadásoknak kereken húszezer emberélet esett áldozatul. **1958 ház teljesen elpusztult. 4358 súlyosan megrongálódott. 9944 házat csupán kisebb kár ért, 58,762 lakás teljesen, 26.090 részben lakatlanná vált.**

Meggyilkolták az albán nemzetgyűlés elnökét

Lisszabon, november 10. Az angol hírszolgálat közli: tiranai rádió jelentés szerint Kosturi elnököt, az albán nemzetgyűlés elnökét meggyilkolták, amikor gépkocsiján elhagyta a parlament épületét. (MTI).

A Vatikán jegyzéket nyujtott át a brit követnek

Vatikánváros, nov. 10. (NST). **Kedden a bíboros államtitkárságon fogadták Osborne brit követet és Babuscio Riza olasz ügyvivőt. A kiszivárgott hírek szerint a Vatikán jegyzéket nyujtott át a két diplomatának, amelyben felszólítja őket, hogy együttműködve állapítsák meg, milyen repülőgépek sértették meg a Vatikán légiterét.**

Roatta olasz tábornokot menesztik

Lisszabon, nov. 10. Az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint Law államminiszter az alsóház szerdai ülésén közölte, hogy az olasz kormányt felkértek, menessze állásából Roatta tábornokot, a Badoglio-kormány vezérkari főnökét. Roattát erősen támadták azokért az állítólagos cselekedetekért, amelyeket a dalmáciai olasz helyőrségek parancsnokaként Jugoszláviában véghez vitt. A brit kormány döntését úgy hozta, hogy Roatta és Ambrozio tábornok ügyének előzetes kivizsgálását lefolytatták. Law kijelentette, hogy Ambroziano ügyében még folyik a vizsgálat. (MTI)

A feketepiac megrendszabályozásáról szóló javaslatot tárgyalja a Ház

A képviselőház tegnap folytatta a nemzeti gazdálkodás rendjét zavaró egyes cselekmények szigorúbb büntetéséről szóló javaslat vitáját.

Megay Károly, a kormánypárt vezérszónoka sajnálattal állapította meg, hogy vannak magyarok, akik ebben az élethalálharcban nem tudják egyéni érdekűket alárendelni a nagy nemzeti céloknak. Semmiféle törvényt nem tart szigorúnak, amely azokat sujtja, akik a magyarság nagy harcát, a rendelkezések kijátszásával, meggazdagodásra akarják felhasználni. Azt hiszi, hogy a törvényjavaslat nemcsak a félelmetesen elharapódzott zugpiacot csökkenti, hanem a közerkölcs süllyedését is megakadályozza. A magyar ember szivesebben tűri a nehézségeket, ha azokból az ország minden rendű és rangú lakosa egyformán kiveszi részét. A javaslat elő fogja segíteni azt, hogy egyes kiváltságosak ne juthassanak jogtalan haszonhoz s a köz kárára ne élhessenek jobb módban.

Budinszky László a Nyilaskeresztes Párt részéről szólalt fel. Nézete szerint a törvényjavaslat nem nyujt alkalmat a kartelek és tőzsdei spekuláció elleni megtorlásra a javaslatot nem fogadja el.

Biró István erdélyi képviselő osztja ugyan az előtte szólók nézetét, hogy a törvényjavaslat a fekete piac kérdését nem fogja megoldani, azonban meggyőződése, hogy elrettentő példákon keresztül az illetéktelen üzérkedést csökkenteni fogja. Módositást kér annak meghatározásában, hogy mik a közszükségleti cikkek és mikor veszélyeztetik az ezekkel való visszaélésekkel az ország érdekeit súlyosan vagy kevésbbé súlyosan és mit kell érteni az illetéktelen haszon elérésére alatt való törekvés alatt. A törvényjavaslatot az erdélyi képviselők csoportja nevében elfogadja.

Serényi Miklós gróf beszédében a fekete piac letörésének lehetőségeit vázoltatta és a leghatározottabb fellépést kérte az illetékes tényezők részéről az igazságos közellátás érdekében. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Ifj. *Tatár* Imre kérlelhetetlen hárcot és üldözést kért a fekete piac hiénái ellen, a javaslatot nem fogadja el.

Zimmer Ferenc annak az aggályának adott kifejezést, hogy a törvényjavaslat törvényerőre emelkedése esetén nem fogja lenyirbálni a fekete piac kinöveseit, a törvényjavaslatot nem fogadja el.

Csoór Lajos szóvátette a mezőgazdaság és ipari árak közötti egyenetlenséget, amely erősen sujtja a mezőgazdasági lakosságot. Az üzletszerű visszaélők legsúlyosabb büntetését kéri, a javaslatot nem fogadja el.

Rassay Károly az üzletszerű árdrágítást és áruhalmozást a legszigorubban kell büntetni de nem szabad a saját hibáján kívül közellátási vétségbe bonyolódó kisembert tönkre tenni. Az árharmónia feltétlen szükségességét hangoztatta, a javaslatot nem fogadja el.

Palló Imre megállapitotta, hogy a gazdasági vezetőknek a kiadott rendeleteket szigorúan be kell tartani.

Pándy Antal a törvényjavaslathoz kereskedői szempontból szólt hozzá. A két utóbbi felszólaló a javaslatot nem fogadta el.

Félkettő órakor *Krudy* Ferenc alelnök a vitát félbeszakította és napirendi indítványt tett, amelynek értelmében a képviselőház csütörtökön délelőtt 10 órakor folytatja a törvényjavaslat vitáját. Ezután a Ház *áttért az interpellációkra*. Előzetesen a régebbi interpellációkra adott írásbeli válaszokat olvasták fel.

Interpellációk

Ezután az interpellációk elmondására került a sor. Elsőnek *Mester* Miklós interpellált Udvarhely vármegye elhanyagolása tárgyában. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter megnyugtató választ adott. *Rajniss* Ferenc, dr. *Salló* János a Kúria ítélete tárgyában intézett interpellációt a kormányhoz. A Ház kiadta az interpellációt a kormánynak. *Serényi* Miklós gróf a miniszterelnökhöz interpellált »a magyarországi zsidóságnak a nemzet érdekeit veszélyeztető magatartása tárgyában«. *Baky* László a miniszterelnökhöz intézett interpellációjában az abonyi Löszler-féle zsidó szőlőjuttatások körül észlel visszásságokat tette szóvá. Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek. *Pukó* Imre a miniszterelnökhöz és pénzügyminiszterhez interpellált a roman megszállás alatt állásukat vesztett magyar köztisztviselők ügyében. Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek és a pénzügyminiszternek. Ezután *Pintér* Béla interpellált a közellátási miniszterhez az állatrekvirálásokról. Rácz Kálmán a miniszterelnökhöz interpellált, *Pándi* Antal a földmivelésügyi miniszterhez, *Nagy* László a miniszterelnökhöz interpellált. A Ház az interpellációkat az illetékes minisztereknek kiadta.

Nem tiltják be a Szociáldemokrata Pártot

A következő interpelláló *Vajna* Gábor volt, aki az összkormányhoz intézett kérdést a Szociáldemokrata Párt és a szakszervezetek feloszlatása tárgyában. Vajna Gábor második interpellációjában a leventeköteles ifjúságnak a szakszervezetekből való kitiltását kérte.

A két interpellációra együttesen Kállay Miklós miniszterelnök adott választ az összkormány nevében. A miniszterelnök hangoztatta, hogy *a Szociáldemokrata Párt és a szakszervezetek feloszlatása tárgyában elhangzott javaslatot nem teheti magáévá, amennyiben, mint parlamentáris és alkotmányos országban minden párt szabadon fejthet ki tevékenységet, amíg az ország rendjével a közérdekkel, a nemzeti célokkal szembe nem kerül és a nemzeti célokat nem veszélyezteti.*

— Egészen természetes — folytatta a miniszterelnök, — hogy ezek a feltételek a mai háborús és rendkívüli viszonyok között a legszigorubb mérlegelést írják elő minden kormány részére és a magam részéről minden tekintetben vigyázok és vigyázni fogok arra, hogy semmilyen párt működéséből az országra és annak rendjére veszély be ne következhessék.

— *Ami a második interpellációt illeti, amint a képviselő úr is tudja és mondotta, a leventeköteles ifjúságnak minden pártpolitikától tartózkodnia kell.* Pártokban nem vehetnek részt, pártpolitikai munkásságot nem fejthetnek ki. Majd hangoztatta, hogy szigorú utasítás van arra, hogy az ifjúság ezektől a pártoktól távoltartassék és a levente működésében semmiféle káros befolyás nem érvényesülhet.

Incze Antal a kultuszminiszterhez interpellált a művészkörökben folyó baloldali szervezkedés tárgyában. Az interpellációt kiadták a kultuszminiszternek.

Hálaadó istentiszteletet tartottak Rómában a pápa megmeneküléséért

Valamennyi római templomban ünnepélyes hálaadó istentiszteletet tartottak abból az alkalomból, hogy a pápa a Vatikán elleni légitámadás alkalmából megmenekült.

A Szent Péter templomot, mely a bombázáskor megsérült, újból megnyitották a hívők előtt. A sérült részek javítása még folyamatban van. A Vatikán őrségét elsőizben most erősítették meg 1870 óta és 2500 ujoncot vettek fel a jelentkező 10.000 önkéntes soraiból.

Dr Bárdossy László ny. miniszterelnök előadást tartott Debrecenben a magyar nemzetpolitikáról

„Debrecen és a Hortobágy, realitás és ideál: ez a két pólus, melynek tüzében ég és él a magyar élet"

A debreceni egyetemi ifjúság szép sikerrel kezdte meg nemzetpolitikai előadássorozatát. Az első előadó, *dr. Bardossy László* ny. miniszterelnök meghallgatására zsúfolásig megtelt az egyetem aulája. Vitéz *Farkas* Ferenc hadtestparancsnok gróf *Markovics* Árpád vezérkari főnök kíséretében, *Bánáss* László prépost-plébános, *Szilassy* László főispán, *Kölcsey* Sándor polgármester, *Bodnár* János egyetemi rektor, dr Mező Sándor h. kir. főügyész és a társadalom nagyon sok előkelősége, sokszáz főnyi egyetemi ifjúság jelent meg.

Batta János, a DEI elnöke üdvözölte az illusztris előadót és a közönséget, majd meleg ováció közepette *Bárdossy* László tartotta meg előadását. — Igy kezdte szavait:

— Gróf Széchenyi István 1820-ban debreceni tartózkodása idején azt írta naplójába: »*Az a kötelességünk, hogy egymásra vigyázzunk és egymásnak segítsünk*«. Ma viharok éjszakáján és megpróbáltatások között megy át az utunk és Széchenyi Istvánnak ez a parancsa nyomatékosabb erejű, súlyosabb, mint valaha. Úgy éreztem, hogy *ha csak egy gyufagyujtás fénye erejéig segithetek is az ifjúságnak*, hogy tisztábban lásson a nemzet nagy sorsdöntő kérdéseiben, kötelességnek tartottam, hogy hivásukra Debrecenbe jöjjek. A nemzeti társadalmon belül nemcsak a társadalom különböző elemei között kell egységnek lenni, hanem az egymást követő generációk között is és én úgy tudom, hogy *az ifjúság a maga háza tájján megteremtette ezt az egységet.* (Zajos taps.) Erre az egységre soha sem volt olyan szükségünk, mint ma. *Egy sorban, zárt tömegben kell megjelennünk sorsunk itélőszéke előtt, ha a magyar ügyben*, ha a magyar jövőben bízni akarunk, mint ahogy akarunk és bízni tudunk.

— Mindig úgy éreztem, hogy *Debrecen a magyar realitás városa.* A realitásé, a tudományé, amely a kutatáson épül. A realitásé, mert lakosságának nagyrésze nem szakadt el a földtől és kapcsolata a földdel, a termékeny és biztonságot nyujtó földdel ma is élő valóság. A realitások városa, mert a józanul számítani tudó, szorgalmas, igy gyarapodó — és nem másként gyarapodó — magyar kereskedő tipusát ez a város adta századok előtt a magyarságnak. (Úgy van, úgy van!)

— *Mély értelme van annak, hogy a Hortobágy, a magyar álmok szimbólikus földje, ennek a városnak a határában van.* Minden eszmény vérszegény, ha nem társul vele a lehetőségek felett józanul ítélő cselekvés ereje és biztonsága. De mit érnek eszményeink, az álmok, ha nincs bennük a cselekvésnek életet adó ereje. És hiába a munka minden eredménye, ha nincsenek eszményeink, nincsenek álmaink.

— ***Debrecen és a Hortobágy, realitás és ideál: ez a két pólus, amelynek tüzében ég és él a magyar élet. Vajjon véletlen-e, hogy éppen itt, ezen a helyen ébredt a maga zseniulitására, a maga alkotóerejére Széchenyi István?*** *Mert itt ébredt ennek tudatára. Itt lelt a világjáró világfiból a nemzet napszámosa.*

Bárdossy László ezután áttért előadásának tulajdonképeni tárgyára, a *magyar nemzetpolitika alapvető kérdéseinek fejtegetésére.* Nemzetpolitika azoknak az elhatározásoknak és cselekvéseknek összesége, amelyeknek alanya maga a nemzet és amelynek tárgya a nemzet életének, életérdekeinek, életigényeinek védelme és lehető legtökéletesebb megvalósítása.

— *A nemzeti élet* minden más nemzeti közösség életétől eltérő sajátosan *szellemi élet.* Ebben van értelme, ereje, életjogosultsága. Minden egyén beletartozik egy nemzeti közösségbe, épenigy minden nemzet is tagja a népek közösségének, amelyből nem szakithatja ki magát és amelyben meg kell találnia a helyét, szerepét és feladatát.

— Amióta türelmetlen és mohó harc folyik újabb és újabb területekért, mert a nemzetek, különösen Európában szinte egymás testébe belenőve élnek, érdekeik és igényeik elválaszthatatlanul kapcsolódnak össze, minden egyes nemzeti közösség akár akarja, akár nem, elkerülhetetlenül szembe kerül más nemzeti közösséggel. *Ennek pedig az a gyakorlati következménye, hogy ma egyetlen nép sem vonhatja ki magát azokból az eseményekből, amelyek ezen a földrészen szinte az egész világnak a felszinén népek és népek között lejátszódnak.*

— *Minden politikai bölcseség azzal kezdődik, hogy számot vetünk a magunk helyzetével, körülnézünk, hogy hol vagyunk, kik vannak mellettünk és ellenünk. Ez a nemzetpolitika alapja és kezdete, legfontosabb és legelső feladata.* A magyarság történetének alakulása úgy hozta magával, hogy a nemzetközi tájékozódás képessége és gyakorlata bizony *kiapadt* bennünk.

— A török birodalom nyomása következtében ugyanis a nemzet egysége szétszakadt és amikor a következő században egy nagyobb egység — a Habsburg-birodalom részeivé lettünk, ezen a nagyobb államalakulaton belül a magyarság egész erejét, egész figyelmét századokon át lekötötte, hogyan tudja ennek a hatalomnak központi erejével szemben fenntartani a maga nemzeti egyéniségét, állami önállóságát, berendezkedésének sajátosságát és szellemiségét.

Igen érdekesen fejtegette ezután Bárdossy László *a keleti szláv birodalom érdeklődésének nyugat felé való élénk odafordulását* és szerepét a balkáni szláv államok önállósági és szabadságtörekvéseiknek kialakításában. Rámutatott a keleti szláv nagyhatalom szerepének jelentőségére a Habsburg monarchia szétbontására irányuló törekvésekben, ismertette a nagy pán-szláv gondolat szellemi kifejlődésének útját és ma is jelentkező eleven hatásait, amelyek eredményeként ma itt áll Európa keletén egy roppant hatalom, amelynek erőállományáról nem alkottunk magunknak, — mások sem alkottak, — helyes képet, mert *erőállománya* nagyobb, mint a legnagyobb fantáziával gondolhattuk volna. Ez számunkra még nagyobb mértékben jelentős, cselekvéseinknek és utunk megválasztásának még nagyobb mértékben útjelzője, mint egyébként lett volna. Meg kell ezt őszintén mondani az elvi vizsgálódás síkján anélkül, hogy a gyakorlati politika szempontjait érintenénk és meg kell mondani, hogy ez a hatalom nem egy társadalom forradalmi átalakulását akarja megvalósítani, nem olyan társadalmi átalakulását, amelyről egyesek azzal áltatják magukat, hogy ez az átalakulás megváltozhat, módosulhat, enyhülhet, hanem *ez a hatalom, úgy mint megjelenésének első pillanatában, a szláv világuralom tendenciáit viszi előre annak a gondolatnak rendjén, amelynek alapját Nagy Péter vetette meg és amelyet azóta is változatlanul szolgál.*

— *Ismétlem: minden politikai bölcseség alapja az, hogy tudjuk hol, milyen erők kereszteződésében állunk és ezekkel szemben milyen erőket tudunk szembeállitani és ezek tüzében mit tudunk megvalósitani a magunk céljaiból és feladataiból.*

— A feladatok és célok ebből a helyzetből adódnak, sőt nemcsak e helyzetből, hanem azokból az eszközökből is, amelyek minden politika számára a nemzet közösségén belül rendelkezésre állanak.

— A belső erők és eszközök lényege: *egység, egység, egység!* Ez az igazi erő, ez az *egyetlen* erő!

— Erre van szükség, hogy feladatunkat betölthessük! (Viharos taps.) *Ha tudjuk, ha ismerjük helyzetünket, azoknak az erőknek játékát, amelyek helyzetünket megváltoztathatják, akkor könnyű megszabni, szinte magától adódnak feladataink és céljaink.* Az egység szabja meg politikánk érvényesítésének sikerét. Minden vélt vagy valóságos ellentét, nézeteltérés, félreértés, vagy érzékenység felett diadalmaskodva a szeretet, az együttérzés, a szolidaritás hatalmas erejével kell kialakítanunk és megőriznünk nemzetünk belső egységét, amely nem fogyatkozik meg, akkor ezen a nemzeten a pokol kapui sem vesznek erőt.

Viharos taps kisérte Bárdossy László előadását, melyért Batta János e szavakkal mondott köszönetet: »Tartson meg Nagyméltóságod bennünket szeretetében és emlékezetében, mint ahogy mi is mindig büszkék leszünk arra, hogy ezt a pompás előadást meghallgathattuk«.

Bárdossy megszemlélte a város nevezetességeit

Bárdossy László tegnap délelőtt megtekintette a város nevezetességeit. Társaságában volt dr **Csilléry András**, a Debreceni Egyetemi Ifjúság tanárelnöke, **Batta János**, a DEI ifjúsági elnöke, dr **Lengyel Imre**, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója. A volt miniszter először az egyetem épületében tett látogatást majd a krematóriumot tekintette meg. Aztán kíséretével együtt ellátogatott a kollégiumi könyvtárba, majd hosszabb időt töltött a Déri múzeumban, ahonnan átlátogatott a Néprajzi-múzeumba.

Bárdossy László, aki első izben tartózkodott Debrecenben, nagy érdeklődéssel szemlélte városunk nevezetességeit. Mint mondotta őszintén sajnálja, hogy az idő rövidsége miatt nem látogathat ki a Hortobágyra.

A körséta után **Bárdossy László Csilléry András** professzornál szükkörű társasebéden vett részt, majd félöt órakor a központi egyetemre hajtatott. Tegnap este az előadás után a Bika-szálloda különtermében zártkörű vacsorán vett részt Bárdossy László s ma reggel a menetrendszerű sinautóval elutazott Debrecenből.

130 katonát szállít az új Messerschmidt-gép

Berlini jelentés szerint rövid ideje a német légihadérő egy új óriásteljesitményű csapatszállító repülőgéppel rendelkezik és 130 teljesen felszerelt katonát lehet elhelyezni rajta. Az új gép teljesen megrakodott teherautókat, sőt harckocsikat is tud szállitani. A gép kezeléséhez mindössze öt emberre van szükség. Nagy teljesítőképességére tekintettel a gépet a németek »Gigant«-nak keresztelték el.

megbecsüli a rég bevált Pyramidont.
Megszünteti a fájdalmait és igy megóvja a korai öregedéstől
Fejfájás, rossz közérzet ellen segít a
Pyramidon
TABLETTA
BAYER

Gróf Haller Gábort befolyással való üzérkedés címén letartóztatták

Budapest, november 10. A főkapitányság előzetes letartóztatásba helyezte gróf **Haller Gábort, a „Független magyar polgári párt"** 33 éves igazgatóját, befolyással való üzérkedés büntette és 4 rendbeli csalás büntette miatt mert kétezer pengőt vett fel azzal az ürüggyel, hogy valakinek jogos héthónapi büntetésének kitöltésére haladékot szerez, másodszor 600 pengőt vett fel azzal hogy munkaszolgálatost felment, harmadszor ugyancsak 800 pengőt vett fel, hogy egy zsidónak a fiát felvételi a kolozsvári egyetemre, negyedszer 600 pengőt vett fel, hogy valakinek az országból való kitiltását feloldatja, végül 436 pengőt vett fel azon a címen, hogy fonalat szerez. (MTI).

Zsindely kereskedelmi miniszter bejelentette a kamarai autonomia visszaállítását bizonyos átmenet után

1945 jan. 1-ig megvalósítják a kereskedelem képesítéshez kötését.

Ünnepélyes keretek között leplezték le a szegedi kereskedelmi és iparkamara dísztermében **Kormányzó Urunk arcképét.** Az ünnepélyen megjelent **Zsindely Ferenc** kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter. Dr **Kocsondy** Gyula a szegedi kamara miniszteri biztosa megnyitó szavaiban méltatta Kormányzó Urunk történelmi jelentőségü munkásságát A Kormányzó Ur megnyilatkozásaiban többizben hangoztatta, — hogy a kereskedelmi és ipari pályákra kell terelni a magyar fiatalságot, hogy megmutathassa a magyarban is megvan az üzleti pályára való rátermettség. Köszöneett mondott a Kormányzó Urnak az Alföld iránti szeretetéért is.

Zsindely Ferenc miniszter engedélyére ezután lehullott a lepel Kormányzó Urunk arcképéről s a közönség hosszantartó éljenzéssel ünnepelte a Kormányzó Urat.

Az ünnepség után Zsindely miniszter két kereskedő küldöttséget fogadott és részletesen válaszolt az előterjesztett kérésekre.

A kereskedelem képesítéshez kötésével kapcsolatosan kijelentette, hogy igyekszik a tervezett 1945 január 1-ig ezt a kérdést tető alá hozni, de amennyiben más kérdések megoldása a törvényhozás munkáját nem foglalja le, azon lesz, hogy a kereskedelem képesítéshez kötését minél előbb megoldja. **A kereskedelem érdekképviseleti rendszerbe való tömörítésének kérdését tanulmányozza. Az iparosokéhoz hasonló érdekképviseleti rendszert kiván valamilyen formában megvalósítani.**

A társasebéden is felszólalt **Zsindely Ferenc** kereskedelmi miniszter.

— **A kereskedelmi és iparkamara a** törvény rendelkezése folytán — mondotta a miniszter — de a dolog természete szerint is, a kereskedő és iparos társadalom autonom megjelenési formája. Tudom, hogy a viszonyok kényszere folytán ez az autonomia most nem működik teljesen és zavartalanul. **Az a törekvésem hogy az autonomia szabad működése felé minél előbb és minél jelentősebb lépéssel mehessünk előre. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a mai kötött állapotból mindjárt a teljes szabadságú állapotra térhessünk át.** Az átmenet nélküli változás ugyanis egészségtelen. Rajta leszek, hogy minél előbb meginduljunk azon az úton, amelyen a teljes szabadság állapotához érkezhetünk el. Örülök, hogy ezt a szándékomat itt Szegeden jelenthetem be.

„Őszi séta a debreceni Nagyerdőn"

Debreceni hangképeket közvetitett a rádió

A rádió Budapest I. hullámhosszán tegnap délután 3.30 órakor közvetitette azokat a hangképeket, melyet *Budinszky* Sándor rádióriporter néhány hete vett fel Debrecenben.

»*Őszi séta a debreceni Nagyerdőn*«, ezzel az elégikus címmel indult a színes, élvezetes közvetítés. Költői képekben mutatta be Budinszky mester, akinek helyszini közvetítéseinek száma már jóval meghaladta az ezret, a Nagyerdő hervadó, kaprázatos pompáját, az enyhe verőfényben csillogó lángvörös és rőtszinű leveleket, a »hervadás tündérvilága«, mint Április sóhajtotta, néma csöndjével, csendes derüjével megelevenedett Budinszky Sándor pompás jelzőin át. Egy Tóth Árpád-vers recitátuma közben megpihent pillanatra a *Tóth Árpád emlékmű előtt*, idézve a szelid, megbékélt borongás nagy debreceni költőjének emlékét... Aztán kopácsolások zaja tört bele a madárdalos erdei csendbe... és már ott is voltunk az épülő fedettuszodánál. Előbb dr. *Lengyel* Imre egyetemi tanársegéd, az Idegenforgalmi Hivatal tevékeny igazgatója beszélt az épitkezés és a nagyerdei fürdő jelentőségéről, majd átadta a szót dr. *Erdélyi* Pálnak, a fürdő főorvosának, aki élvezetesen ismertette a 65 fok melegen feltörő forrás gyógyhatását főleg reumás megbetegedéseknél, a fedett uszoda átépitésének és korszerüsitésének fontosságát. Rámutatott arra, hogy milyen idegenforgalmi tényezője Debrecennek ez a melegvizű fürdő.

Ezután Budinszky Sándor a melegvizű nagyerdei tóhoz kalauzolta a hallgatóságot, a kinai hattyuk, kézből evő egzotikus madarak hangosan rikácsoltak bele a mikrofonba, megelégedésüket fejezve ki. *Popovits* Gyula igazgató a Nagyerdő vadászati jelentőségéről beszélt. Megállapitotta, hogy a debreceni Nagyerdőnek vadászati szempontból nics jelentősége, a vadak tenyésztése terén azonban annál nagyobb. Az itt tenyésző fácánok ezreit szállitották el más vidék vadállományának felfrissitésére.

A pompázó nagyerdei parkok, Debrecen egyik büszkesége mellett állapodott meg a rádióriporter. *Pohl* Ferenc gazdasági tanácsos, a virágos Debrecen megálmodója és leglelkesebb munkása rajongó hangon beszélt a pompázó cannaekről és más remek virágokról, a debreceni virágdisz és fásitás programmjáról...

Budinszky mester tovább andalgott a Nagyerdőben, melynek példája az alföldi erdőnek és közben összetalálkozott az *egyetem gyakorlógimnáziumának séta-iskolát végző diákjaival*, akik tanáruk vezetésével botanikát tanultak. Ennek kapcsán eszébe jutott Csokonai, aki kissé túlzásba vitte a debreceni hagyománynak számitó nagy erdei »séta iskolát« s ezen a ponton a közvetitő megemlékezett Csokonai születésének 170. évfordulójáról.

Csodálattal állt meg mikrofonjával a Tisza István Tudományegyetem, Közép-Európa legszebb egyetemének épülete előtt. *Kiss* Árpád dr. tanár a Nyári Egyetem főtitkára szines beszámolóban idézte vissza az idei Nyári Egyetem sikerét. Néhány érdekes bejelentést is tett: *Csokonai születésnapján megrendezik a Csokonai-Napokat Debrecenben. Ezer pengős Csokonai-dijat is tüztek ki...* Majd dr. *Kiss* Árpád és dr. *Barra* tanár a »Debreceni Könyvek«-ről, azok jelentőségéről beszélt.

Budinszky mester végül a debreceni egyetemi ifjúság egység-szervezetét, a DEI-t látogatta meg. *Batta* János DEI-elnök beszélt megkapóan a rádióban *a DEI célkitüzéseiről, programmjáról, ösztönző erejéről és munkaközösségéről...* A szép, értékes megnyilatkozás után még az egyetemi ifjúság énekkarának *Csenki* Imre énektanár által vezetett órájáról kaptunk néhány pompás melódiát és ezzel véget is ért a rendkívül sikerült közvetítés, melyet Budinszky Sándor és dr. Lengyel Imre állitottak össze.

debreceni Csokonai színház
IGAZGATÓ: BELEZNAY-UNGER ISTVÁN

SZINHAZI MUSOR:

Csütörtökön este: **Idegen asszony.** Tisztviselőest

Pénteken este: **Egy nap a világ.** Olcsó helyárakkal.

Szombaton délután: **Idegen asszony.** Filléres helyárak.

Szombaton este: **Luxemburg grófja.** Bérletszünet.

FILM

A HUNGÁRIA filmszinház tegnap mutatta be az **ALFA TAU** c. olasz filmet Egy tengeralattjáró legénységének életét és hősi époszát mutatja a film, mely fordulatos és izgalmas. A filmen keresztül belátunk a tengeralattjárók rejtelmes titkaiba s ez külön érdekessége a darabnak. A kisérő műsor újszerű.

November 18-án lesz Janigro Antonio gordonkaművész és ditrói Csiby József zongoraművész hangversenye

A háborús helyzet erősen korlátozta a külföldi művészek, különösen az utóbbi időben szépszámmal dobogóra került olasz gordonkaművészeknek magyarországi szereplését. A Zenekedvelők Körének a nehézségek ellenére is sikerült az egyik legkiválóbb fiatal olasz gordonkaművészt lekötni Debrecenbe. A nálunk indokolatlanul elhanyagolt hangszer férfiasan búgó hangjait alkalma lesz közönségünknek hivatott művész keze által élvezni, a zeneirodalomnak éppen e hangszerre irt gyöngyein keresztül, amelynek a Beethoven A-dúr és Brahms: É-moll szonáták, melyeket a fiatal zeneművész, főiskolai tanárral, ditrói **CSYBY JÓZSEF** zongoraművésszel ad elő, a kiváló olasz gordonka művész.

A hangverseny pontosan hét órakor kezdődik. Tiszta jövedelmét a hadigondozottak és hadiárvák javára fordítják.

Nagy érdeklődés előzi meg a Debreceni Egyetemi Ifjúság irodalmi es zene-estjét

Szombaton délután pontosan felöt órai kezdettel rendezi meg az Egyetemi Ifjúság az egyetem aulájában irodalmi és zene-estjét, mely iránt a város társadalma máris nagy érdeklődést tanusit. Az est irodalmi részében az ismert költő, *Sinka* István és Feja Géza, a kiváló iró lép a közönség elé.

Az est szereplői között ott találjuk *Szabó* Klárát, a Kolozsvári Nemzeti Színház tagját, Ujlaky Lászlót, az Operaház tagját, de nagy érdeklődésre tarthat számot a Szegedi Egyetemi Ifjúság szavalókorusa, valamint a *Nógrádmegyei Népzenészek* szerepelése is.

Az irodalmi és zene-estre jegyek elővételben a Harmathy könyvkereskedésben és az előadás előtt a helyszinen válthatók.

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendes emésztést. Ez émelygést, fejfájás okoz. Ne feledtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.
DARMOL

A Kollégium igazgatótanácsának ülése

Egyensúlyba jutott a Kollégium számadása A jövőben a teológusok nagy többsége ingyenes hallgató lesz

A Kollégium igazgató tanácsa ülést tartott, melyen előkészitették a Kollégium ügyeit az egyházkerületi közgyűlési tárgyalásra.

A megnyitó után Révész püspök köszonetet mondott a városnak a *Horthy* alapitvány letesitéséért. Mint ismeretes a város tiz hadiárva nevelletését vállalta és a hadiárvákat a Kollégiumban tanittatja.

Örömmel vették tudomásul, hogy a debreceni egyház az evi fenntartói segélyt 8000 pengőre emelte fel.

A kollégiumi tápintézet felügyelő tanárává *Gacsáji* Gézát választották meg. *Nagy* József tápintézeti gondnokot állásában véglegesitették. Felhatalmazta az igazgatótanács a püspököt, hogy szegény gyermekeknek tápintézeti kedvezményeket adjon és ezzel is hűségesek legyenek a Kollégium ősi multjához a szegények támogatásában.

A lelkészképző intézettel kapcsolatban dr. *Vasady* Béla, a tanárképző intézettel kapcsolatban pedig dr. *Péter* Zoltán tettek részletes jelentést.

Mester Istvánt a főgimnázium igazgatóhelyettesévé választották. A kollégiumi anyakönyvtári jelentéssel kapcsolatban levélben búcsúzott dr. *Varga* Zsigmond egyetemi tanár, aki 30 éven át volt a könyvtár élén és nagy érdemeket szerzett.

Tárgyalta a tanács a teológusoknak nyujtandó támogatás ügyét is. A határozat értelmében *a teológusok nagy többsége ingyenes hallgató lesz a jövőben.*

Lakatos József, akit Varga Jánosnak hívnak és Rafael Ferenc, akinek Kolompár István az igazi neve, „riglihúzással" elsötétítés alatt Debrecenben is több betörést követtek el

Részletes beismerő vallomást tett a debreceni rendőrség fogdájából megszökött cigány betörő.

Megirtuk, hogy a debreceni rendőrség fogdájából kalandos körülmények között, a vasracs felfeszitése s a kőfalon való átmászás után *Varga* János betörő cigányt a szatmári rendőrség elfogta bűntársával *Kolompár* István alias *Rafael* Ferenccel együtt. A szatmári rendőrségen dr Nagymajtényi Ferenc rendőrfogalmazó hallgatta ki a két betörőt, akik részletes vallomást tettek.

Varga János, aki úgy néz ki, mint egy cigány lókupec, egyedül hosszú, vékonyujjú művészkezei cáfoljak meg ezt, csak a kezek, melyekkel művészi ügyességgel tud benyulni a betört ablakreseken és kiemelni rigliket. Elmondta, hogy mikor megszökött Nyiregyházáról, az ügyészség fogházából, Debrecenben lakó rokonaihoz jött, akik neki igazolványt szereztek, munkát vállalt és dolgozott is, mint sártapasztó, munkaadói meg voltak vele elégedve. Vére azonban nem hagyta nyugodni, nem tudott megjavulni. Társaival, együtt egy szervezett cigánybetörőbandát alakitottak és végigjárva Hajdúszoboszlót, Hajdúszovátot, majd ügyszólván az egész Hajdú megyét, 90.000 pengő értékű zsákmányt szereztek betörés útján. Minden betörésüket az elsötétítés alatt hajtották végre.

A rabolt pénzt elmulatták a cigányok. Megtörtént az az eset, hogy a cigány százasokat ragasztott a cigány homlokára. — Debrecenben Lakatos János és Bura Mihály név alatt szerepelt *irataik is lopta a betörés alkalmával.* Egész iratgyáruk volt, az évszámokat pedig egyszerűen átjavitották. Legkisebb fogása az volt Vargának, amit menekülése közben a szatmári vonaton csinált, amikor egy *hölgytől ellopta rediküljét és mindössze nyolc pengőt talált benne.*

Nagykárolyi betörésük alkalmával készpénz után is kutattak. *Három helyen törtek be, több ezer pengő értékű ruhaneműt loptak, de egyik helyen nem találtak meg 3000 P készpénzt.* Nagyon haragudott a szatmári cigányokra, akik mikor megszálltak náluk, a Nagykárolyban lopott zsákmány felét ellopták tőlük.

Beismerő vallomást tett az eleinte tagadó Rafael Ferenc is, akiről kiderült, hogy Kolompár Istvánnak hivták. Élete valóságos regény. *1942-ben Oroszországban volt, orosz fogságba esett, onnan megszökött, felkapaszkodott egy olasz szerelvényre és Bécsbe ment.* Nem jelentkezett parancsnokságánál, hanem Jászapátiba ment imerőseihez, majd sorozatos betöréseket követett el.

Varga János előéletére is teljes fény derült. Sokáig Erdélyben, mint vasúti munkás dolgozott. Aztán a betöréseknél szerzett igazolványokkal álnév alatt élt. Debrecenben »lakott« a nyíregyházi ügyészségről történt szökése és sorozatos betörései után. A debreceni rendőrség fogdájából — mint elmondotta — úgy szökött meg, hogy *a fogda rácsai közé dugta a priccs deszkáját es azt addig feszegette, mig a támadt résen ki tudott bújni. A vele megszökött fiatalkorú a debreceni zsibvásár környékén kóborolt, majd betért egy tanitó házába, akire kést fogott és kényszeritette, hogy enivalót és igazolványt adjon neki.* Varga a vagongyár környékén rejtőzött és amikor ott ment el a szatmári vonat, felugrott rá.

Varga mögött hatalmas bűnlajstrom áll. A szatmári törvényszék *négy esetben összesen 13 évi fegyházra itélte betöréses lopásért roman megszállás alatt. Nyiregyházáról 7 hónapi börtönbüntetést letöltése után e közben szökött meg.* Egész Hajdú megyét végigfosztogatta társaival. Kabán, Szoboszlón, Hajdúszováton követték el a legnagyobb betöréseket. Debrecenben is több betörést követtek el, igy az egyik temető közelében levő házban — valószinüleg a Kossuth-utcai temető környékén — törtek be. Másik helyen éléskamrát nyitottak fel és onnan kolbászt, sonkát, szalonnát, zsirt loptak. Hogy kinek a kárára követte el a betöréseket, azt nem tudja. *Társai falaztak Vargának a betörést a »riglihúzással«* *mindig ő hajtotta végre. A debreceni rendőrség fogta el Vargát, akinek sikerült megszöknie. Rövid szabadságát egyébként jól kihasználta, mert a néhány nap alatt is három nagykárolyi betörést hajtott végre és szökés közben még a vonaton egy női kézitáskát lopott el, egy leitatott embertől pedig összes iratait vette el.* A napokban Varga Jánost Debrecenbe kisérik és valószinüleg a rögtönitélőbiróság elé állitják az egész Hajdú megyét végigfosztogató cigányt.

Kállay miniszterelnök kassai beszédét a Radió is közvetiti

A hazatérésének ötödik évfordulóját ünneplő Kassa nagy eseménye lesz a Szent Koronatéren felállitott Országzászló előtt rendezett ünnepség. Az ősi magyarságáról, munkájáról, alkotókészségéről hitet tevő város ünnepének szónoka *Kállay* Miklós miniszterelnök lesz, akinek beszédét ma, csütörtökön délelőtt 10 óra 30 perckor a Rádió is közvetiti.

Ugyanaznap délután 16 óra 25 perckor nyitja meg Bornemisza Géza iparügyi miniszter az Országos Müszaki Múzeumot. Az ünnepélyes megnyitásról ugyancsak közvetités formájában számol be a Rádió Budapest I. műsorán.

A herceg-prímás Kassán

Kassa, november 10. Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás a felszabadulási ünnepségekre szerdán Kassára érkezett. **Haás** István megyéspüpök és **Pohl** Sándor üdvözlőszavaira válaszolva a hercegprimás köszönetet mondott a fogadtatásért s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az Uristen megáldja ezt a várost és ebben a városban tovább fog virágozni a magyar és katolikus kultúra.

Gyakorlati hasznos tanácsok

Bőrbútort legjobb terpentinnel, vagy tejjel tisztitani. Fénytelen bőrbútort felfrissithetjük olaj és ecet keverékével. Utána tiszta ronggyal jó le kell törölni és átdörgölni a bútort. Felvert tojásfehérje is jól tisztitja a bútorokat.

Nyári ruhát eltenni télire. Nyári ruhaneműt télire mindig keményitettlen és kékitetlen állapotban tegyük el, máskülönben könnyen megszürkül és romlik.

Mosásban elrontott kötött kabát helyrehozása. A formáját vesztett kabátot, ha túlságosan kibővült, öblités után tiszta kendőbe csavarjuk, s igy hagyjuk megszáradni. Sokszor már ez is elegendő, hogy a kabát szükebb legyen, s az anyag visszanyerje rugalmasságát.

Rendesen az okozza a bajt hogy a nedves, kötött anyag fel akasztva szárad. Ilyenkor mindig el szokta veszíteni a formáját.

Zsirfolt bársonyban. Kettévágunk egy vöröshagymát s ezzel dörzsöljük be a foltot, ügyelve, hogy ne a szálak ellenében dörzsöljük. Utána megszáritjuk s a bal oldalán könnyedén kivasaljuk.

Más módszer: Mindenféle piszokfoltot terpentinszesszel kivehetünk a bársonyból.

Vagy: finom homokot forróvá melegitünk, tiszta ruhába tesszük s ezzel dörzsöljük ki a foltot. óvatosan.

Vérfolt selyemben, bársonyban. Régi vérfoltot nagyon nehéz úgy kivenni a selyemből, bársonyból, hogy nyomot ne hagyjon. Ezért fontos, hogy igyekezzünk a foltokat azonal eltávolitani.

Friss vérfolt kijön, ha spirituszos rongyocskával dörzsöljük. Legjobb erre fehér vászon darabkát használni. Ha a folt kijött, langyos szappanos vízzel átmossuk és tiszta vizzel leöblitjük.

A seprű tartósságát biztosithatjuk, ha használat után felakasztjuk és nem „odaállitjuk". Gyakran ki kellene mosni szappanos vizzel, aztán leöblíteni, megszárítani, mert ez a seprű tartósságát nagyban emeli.

Penészes hordót ki kell tisztitani erős kefével, mielőtt vizet öntünk bele. Forró vizet ne öntsünk a hordóba, mert olyan erős szagu anyagok keletkeznek, melyek behatolnak a fa likacsaiba s onnan nehéz eltávolitani. Ha erősen kikeféltük a hordót, gőzzel vagy forró vizzel tisztitsuk meg. A forró vizbe égetett meszet, szódát vagy kénsavat tehetünk. Ha szódával tisztitunk, a hordót szinéig töltsük meg vízzel és 100 liter vizre negyedkiló szódát oldjunk. Ezt 2—3 napig hagyjuk állani a hordóban, utána öntsük ki és öblítsük át. Ha kénsavval tisztitunk 100 literre 12.5 dekát kell tenni. Kénsav és szóda együtt nem használható, mert egymás tisztító hatását közömbösitik.

A kefét mosni nem szabad, mert a vizben mosás hátránya, hogy az enyvezett hátlapja különösen a meleg vizben leolvad és a politur is szenved. A kefét úgy tisztitsuk, hogy huzzuk végig sok szor egy fém vagy szaruféső fogain, s papiron dörzsöljük le. Benzinnel is tisztithatjuk a kefét, de csak nappal! A benzin nem árt sem a fának sem a politurnak. A forró korpa is szépen tisztitja a kefét, pár órahosszat kell benne hagyni, aztán kiporolni és benzinnel kidörzsölni. Aki vízben mossa, ne hagyja benne a vízben, hideg öblités után sörtéjével lefelé fordítva, tiszta ruhán szárítsuk. A politurt nyomban töröljük meg.

— **A debreceni egyetemi ifjúság** Diákbolt Szövetkezete ma, csütörtökön délután 5 órai kezdettel tájékoztató megbeszélést tart az auditorium maximumban. Az értekezleten megjelennek a kultuszminiszterium és a többi egyetemek kiküldöttei is.

— **Üdülőt épitenek a jegyzők Hajdúszoboszlón,** az Országos Jegyzőtestület telkén, amint azt a vármegyei jegyzőtestület legutóbbi közgyülésén megtárgyalták.

HIRDETMÉNY.

A nyilastelepi autóbuszjáratok engedélyének meghosszabbitása iránti kérelem tárgyában nyilvános tárgyalás tartásáról. Az 1930: XVI. t. c. 10. §-a értelmében közhirré teszem, hogy Szilágyi Endre debreceni lakos nyilastelepi autóbuszjáratok ezidőszerinti engedélyese a f. évben lejáró engedélyokiratra hatályának 5. évre leendő meghosszabbitása iránt folyamodott.

A fenti kérelem ügyében a törvényes rendelkezéseknek megfelelőleg f. évi november hó 16. napján d. e. 11 órakor az elsőfokú közigazgatási hatóság Kossuth utca 20. III. emelet 95. számú szobájában nyilvános tárgyalást hivtam egybe, amelyen az érdekeltek megjelenhetnek és itt észrevételeiket előadhatják, vagy a tárgyalás határnapjáig irásban benyujthatják. *Polgármester.*

CSOKONAI SZINHAZ
Tel. 25-45 Igazgató: Unger István
Előadások d. u. fél 4, este fél 7-kor.

Csütörtökön tisztviselőest, mérsékelt helyárakkal

Idegen asszony

U. KOVÁTS TERUS fellépésével.

Az Irodalmi Kamaraszinház jegyei csütörtöktől válthatók a Csokonai Szinház jegypénztáránál.

Tánciskolák

* **Schaff tánciskolájában,** a Koronában az új tanfolyamok megkezdődtek. Beiratások még egész héten elfogadtatnak.

* **Máriássy Magda** táncintézetében november 9-én kezdő, 15-én haladó tanfolyam kezdődik. Péterfia 89.

APOLLO
filmszinház
Az idény leglátványosabb filmvígjátéka!
SZIÁMI MACSKA
Főszerepben:
Szeleczky Zita, Bilicsi, Hajmássy és Erdélyi Mici.
Előadások: 3, 5 és 7, vasárnap délelőtt 11 órakor is.

HUNGARIA
filmszinház
Az olasz filmkülönlegesség:
ALFA TAU
Egy tengeralattjáró legénységének élete és hősi küzdelmei.
Előadások: 5 és 7 órakor.

METEOR
mozgó
Csak ma! Olasz filmremek!
Lá hatatlan bilincs
Főszereplők:
Alida Valli és Carlo Ninchi.
Szombattól: Marco Visconti.
Előadások kezdete: ¼6 és ¼8 órakor.

VIGSZINHÁZ
mozgó
Ma 5 és 7 órakor a legragyogóbb és legvidámabb magyar filmoperett:
Zenélő malom
Főszereplők:
Szeleczky, Szilassy, Dayka, Latabár, Vaszary Piri, Csortos

A debreceni villamosok túlzsúfoltak, türhetetlen rajtuk az utazás

Az utóbbi időben egyre több panasz hangzik el a villamosokkal kapcsolatban. Reggelenként, amikor a kisgyermekek és diákok iskolába mennek, a szó szoros értelmében életveszélyes a tolongás és a zsúfoltság. Reggel negyednyolctól nyolc óráig a városba jövő nagyerdei villamos útvonalán **30—50 ember várakozik** és igyekszik felszállni. A tumultuózus jelenetek egymást érik, **kicsi gyermekeket összepréselnek, ruháik elszakadnak**, de a felnőttek kabátjának épsége is állandó veszélyben forog. Ez a reggeli idő azért kritikus, mert ekkor mennek hivatalba a tisztviselők. Éppen a sok felszálló miatt **a villamoskocsik vezetői képtelenek betartani az ötperces menetidőt.** Ha a kocsi késik, egy-két körutazás után már egy vagy két perc mulva utólérik a kocsik egymást. **A közönség viszont hiába látja az előző megállónál feltünni a második villamost, mindenki az első kocsira törekszik fel.** Inkább a lépcsőkön csüngenek, de felszállnak az első kocsira, az utána következő villamos pedig rendszerint üresen jár.

Ellenőrző **próbautakat** tettünk a villamosokon. A reggel 7 óra 3 perckor induló villamosra szálltunk fel, mely az egyetem felől az állomásra ment. Erre a kocsira még kevesen szálltak fel, az első roham az Arany Bikánál volt, ahol 43-an várakoztak a villamosra. Túlnyomó részük kiskorú volt.

A HÉV-nek 14 pótkocsija van. **A fővonalon nem minden motoroskocsi után kapcsoltak pótkocsit** és természetesen éppen ebben a kritikus időben egy magános motoroskocsi még akkor is képtelen betölteni a feladatát, ha két jegyszedőnő és külön egy férfi indító teljesít rajta szolgálatot. Az indító jegyeket nem ad, viszont a kalauznőknek nincs gondjuk a le- és felszálló utasokra, sem a csengetésre, csak arra, hogy senki potyán ne utazhassék. Míg bejövünk a 19-es számú motorossal, sok iskolásgyermekkel találkozunk, akik gyalog mennek. **Biztosan sietnek.**

Van a HÉV-nek olyan pótkocsija is, amelyet most alakítottak át és mint az öreg kalauzok dicsekedve mondják, **arra még száz utas is felfér.** Az utazó közönség viszont dicsekvés nélkül állapítja meg, hogy **a régi típusú kisebb kocsikra is felzsúfolódik 80—100 ember.**

A közönség a rossz utazási körülmények miatt természetszerűen ideges és dühös, a kalauznők szintén, **akik táskájukkal alig képesek átfúrni magukat az összepréselődött közönség sorain.** A kínos szóváltások, jelenetek egymást érik. Az Arany Bikánál már egy régi ellenőr fogadja a kocsit és könyörtelenül leszed vagy 8—10 fiút a lépcsőről, akik a Szent Anna-utcáig akartak utazni az iskolába. (Míg várnak, dulakodva fel- és leszálnak, vigan eljuthatnának gyalog is a Szent Anna-utca sarkáig.)

Hasonló a helyzet a Hatvan-utcai villamoson is. Itt még annyiban súyosbodik az eset, hogy erős állatvásári napokon a legjobb indulat mellett sem képes a beállított két kocsirendszer a forgalmat lebonyolítani. **Ezeket még terheli a 7 és 8 óra között beérkezett vonatok utastömege,** akik természetesen nem üres kézzel jönnek a környékből. Harisnyák, nadrágok, kabátszövetek igen gyakran áldozatául esnek a sok kosárnak és a tülekedésnek. A Hatvan-utcán úgy a kifelé, mint a befelé jövő villamosokon reggel és délben óriási a zsúfoltság.

A nagyerdei fővonalon megfigyeltük, hogy a **Poroszlay-úttól a Bikáig húsz percbe telt, míg a villamos beért, a vezetőt úgy bepréselték, hogy kénytelen volt megállítani a kocsit és meg tagadni a továbbvezetést, mert életveszélyes volt a helyzet.**

A reggeli órákban az utasok 80 százaléka hatéves gyermektől felfelé nagyobb diákokból áll. A legtöbb gyermek szülői kíséret nélkül megy iskolába és ezekkel, de a felnőttekkel is a kalauznők jelentékeny része nagyon durván bánik. Kiabálásuk összevegyül a gyermekek sírásával, vagy az összepréselt nők jajgatásával.

A gyermekek panaszkodnak, hogy ők nem szeretnek villamoson járni, inkább mennének gyalog, de a cipőtalp kímélése végett a szülőik is kényszerítik az utazásra.

A HÉV tisztában van a helyzettel, amit mutat az, hogy a Csapó-utcai vonalon szerdán és szombaton, amikor zsibvásár van, vagy a Hatvan-utcai vonalon a keddi állatvásárokon két-három kocsit is járat a zsúfoltság elkerülése érdekében. (Igaz, hogy ekkor az utasok legnagyobb része „fizető utas", nem „bérletes".) Ha a HÉV akkor gondoskodik megfelelő kocsimennyiségről, amikor nagyobb meccs van, vagy egy-egy ünnep, mint például a halottak napja és sokezer embert kell szállítania, miért nem gondoskodik arról is, hogy **a reggeli és déli időpontban több kocsi járjon, sűrűbb legyen a közlekedés!?**

A Csapó-utcán is az a helyzet, ami a fővonalon, sőt még rosszabb, mert itt reggel 8 óráig olyan zsúfoltan indulnak ki a villamosok, hogy **közegészségügyi szempontból egyenesen kihágást képez minden menet. Kosarakat, batyukat, öcska holmik tömegét** viszik itt ki. Mind a Csapó-utcai, mind a nagyerdei vonalon a reggeli órákban valóban a csodával határos, hogy nem történnek és nem halmozódnak naponta a szerencsétlenségek. A Csapó-utcai kocsik befelé is zsúfoltak a 7—8 közti reggeli órákban, mert nagy környékről jönnek az iskolásgyermekek és tisztviselők, vagy más munkába igyekvők.

Az illetékeseknek minden körülmények között közbe kellene lépniök, a városnak épp úgy, mint a rendőrségnek és gondoskodni róla, hogy a mai helyzet megszünjék.

A reggeli egy óra alatt, **7—8-ig** ne ötperces, hanem ha kell, **kétperces időközönként járjanak a villamosok,** azonnal alakítsák át a kocsikat, hogy a felszállóhelyek kibővítésével gyorsabban történhessenek a le- és felszállások és végül, de nem utolsósorban **kövesse a debreceni HÉV a budapesti villamosvezetőség példáját és állítson be több kocsit. Ha Budapesti villamos vezetőség példáját s moskocsipark számát, akkor ez Debrecenben sem lehetetlen.**

Tizenhét fejszecsapással zúzta szét udvarlója fejét az újfehértói szépasszony

A debreceni tábla életfogytiglani fegyházra ítélte. —

Megdöbbentő gyilkossági bünper került a debreceni tábla elé a nyiregyházi törvényszéktől. — A vádlott 30 éves, igen szép **Karnai Lajosné és 31 éves férje.** A vádirat szerint **megölték szomszédjukat, a nagyerejű Varga István földművest,, 1942 június 17-én éjszaka.**

Karnai Lajos, mint a bünper irataiból kiderült, békés családi életet élt feleségével, aki három gyermekkel ajándékozta meg. A férjet 1941-ben katonának hívták be és húzamosabb ideig volt kint a harctéren. Felesége, míg a férj a harctéren küzdött, megfeledkezett hitvesi hűségéről és a szomszédban lakó Varga Istvánt engedte házába esténként Karnai kétszer is hazakerült a harctérről de nem tudott meg semmit a történtekről és folytatta békés családi életét.

Leszerelése után 1942 nyarán a földjén dolgozgatott és úgy volt, hogy a messze fekvő földről nem tér haz három napig a falujába, hanem csak szombaton megy visz sza családjához. Az aratás után.

Karnai a pénteki napon kerékpárt kapott kölcsön egyik társától és azzal váratlanul hazatért a családjához, éjfélkor érkezett meg a házához. A szobában világosság volt és együtt találta Varga Istvánt feleségével. Az asszony azzal fogadta a szobába fejszével a kezében berohan, férjét, hogy Varga őt éjszaka megtámadta egy késsel, erőszakoskodni akart vele, de ő védekezésül egy borotvával elvágta a nyakát **Varga tényleg véresen, eszméletlenül feküdt az ágy mellett.** Karnai dühében kétszer fejbevágta az eszméletlen Vargát, aki az erős ütéstől felriadt eszméletlenségéből és neki rohannt Karhainak, akivel birokra kelt. A küzdelem hevében leverték a lámpát is az asztalról és küzdve kivonultak a konyhába, ahol tovább birkoztak. Vargának sok vérvesztesége volt már, de még mindig volt annyi ereje, hogy lefogta a férjet, aki nem tudott szabadulni. Egy ügyes fogással végre sikerült Karnainak elkapni Vargának a fejét és karjával leszorította.

Karnainé közben a lámpát ujra meggyujtotta és kivitte a konyhába, ahol a férje és az udvarlója küzdött. A két férfi dulakodás közben a konyhából kikerült az udvarra, ahol megtörtént a gyilkosság. Karnai ugyanis, aki gyengébb szervezetű volt, **nem birta tovább a küzdést és segítségül hivta a feleségét. Az asszony előkapta a fejszét és Vargának a férje által leszorított fejére 17 hatalmas ütést adott. Az ütések szétzúzták a koponyacsontokat és Varga haldokolva zuhant a férj karjaiból a földre..** Hörögve vergődött a földön és a házőrző kutya is üvöltözni kezdett. Az asszony attól félve, hogy a hörgésre és a kutyaüvöltésre felriadnak a szomszédok és boszszút állanak rajtuk Varga megölése miatt, beszladt a szobába és előhozt az ágy mellől a véres borotvát. **Nekifeszítette a haldoklő nyakának és átvágta torkát, hogy ne hörögjön.**

A házaspár a történtek után megmosta kezét a vértől, felöltöz tették három gyermeküket és elmentek a csendőrségre jelenteni, hogy megölték Vargát, aki késsel támadt éjszaka rájuk.

A nyomozás első idejében az asszony azt mondta, hogy Varga őt üldözte szereimével, lakásán is megtámadta, férjének is panaszolta és abban állapodtak meg, ha még egyszer rátámad, borotvával vágja el a nyakát. Tagadta hogy Vargával viszony lett volna. Később beismerte, hogy huzamosabb időn át viszonya volt Vargával és tekintve, hogy már a falu is beszélt a dolgukról, félt, hogy férje fülébe is eljut a hir és ezért ő maga mondotta a gyilkosságot megelőző napokban férjének, hogy őt Varga üldözi, de ő visszautasítja. A gyilkosság éjszakáján, amikor férje váratlanul hazatért, a kutya csaholásából megtudta, hogy csak a férje jöhetett be a kapun és ezért hirtelen, hogy **magát igazolja és a támadást valószínűsítse, borotvával kétszer megvágta az ágyában alvó Varga István nyakát és lelökte a földre, ott találta meg a férje.**

A nyiregyházi törvényszék az asszonyt 12 évi fegyházra ítélte és férjét 8 évi fegyházra, Varga **István megölése miatt.**

A debreceni tábla ezt az ítéletet **megsemmisítette. Rendkivül súlyosbító körülménynek vették,** hogy míg a férj a harctéren küzdött **a haza védelmében,** addig az asszony bemocskolta a ház becsületét és ezért büntetését felemelték **életfogytiglani fegyházra** Halálbüntetést azért nem kapott a gyilkos asszony, mert enyhítő körülményként mérlegelték, hogy három gyermeke van. A férj büntetését, — tekintettel az enyhítő körülményekre — nyolc évről három évre mérsékelték.

A férj, aki sirva fakadva hallgatta a tábla ítéletét, megnyugodott az ítéletben, melyet dr **Fejes István** ügyész is tudomásul vett és az jogerős lett. **Az asszony** — akin nem látszik egy cseppet sem a raboskodás nyoma — nem nyugodott meg az ítéletben.

A napló

Irta: IGNÁCZ RÓZSA.

Tizedik éve már, hogy évente egyszer — a fiókom számára, — leirom, ami velem és körülöttem történt. A pepita kockás füzetet oly féltve őrzöm, mint egy szerelmes kamaszlány a naplóját. Pedig ezt az évenkénti beszámolót, ezt a lelki nagytakarítást, igazán nem lehet naplóirásnak tekintem. Kevés esemény van megörökítve benne. Most, hogy év végén, szokás szerint elolvastam az egész tíz évi »jelentést« — 50—60 oldal az egész, — úgy látom, nem napló ez. Inkább állásfoglalás.

Évekig még a legközelebbi hozzátartozóim előtt is titkoltam, kissé multszázadinak éreztem ezt a szokásomat. Szégyeltem volna bevallani, hogy a fiókomnak irok. Oka van, hogy most a nyilvánosság előtt hozakodom elő vele.

Nemrégiben egyik legjelesebb történeti regényirónk vallotta be nekem, hogy mostanában azért dolgozik a nyilvánosság számára olyan keveset, mert napokon át, egyre nagyobb lendülettel, — feljegyzéseket készit

— Ez a kor száz és száz szemtanut állított — mondta, — mindent le kell irnunk, amit láttunk, a módot, ahogyan láttuk, amiről ma nem alkothatunk végső véleményt

Élete főművének szánja a naplót és úgy tervezi, hogy majd halála után jelentetik meg, — az örökösök.

Duhamel híres naplója óta irodalmi divat lett nálunk is a »Naplótöredék«, »Jegyzetek« és »Szemtanu vallomásai« című elemeművek megjelentetése. De képzelni sem mertem, hogy híres és népszerű íróink közül annyian dolgoznak éppen ma, a fiókjuknak.

Nemrégiben véletlenül hallottam, hogy az egyik legdivatosabb társadalmi regényirónk szintén naplót ir. Állitólag minden áldott nap három oldalt ir s ez lesz nagy posthumus műve.

Vajjon miért posthumus? Milyen csoda titkok, lelepleződések, milyen vallomások, milyen emberi, vagy politikai magatartás az, mely azt sugallja, hogy szemtanu a kor nevében ne mer álljon ki művével? Óvatosság, kényszerűség, bizonytalanság, vagy gyávaság ez, mely a halál után akarja itéletet önmaga és kora fölött megtartani? Lehet, hogy személyeskedés? Vagy az a veleszületett késztet naplóirásra, hogy e bizonytalannak és átmenetinek érzett korban nem lehet maradandót alkotni? És az egyelőre fiókjának iró, — a kor s önmaga mentségét akarja, — a következő korba átmenteni?

Fiatal regényiró barátom is bevallotta, hogy mostanában tollként jegyzeteket ir. Nagy lendülettel indult, szatirikus társadalom ostorozóként tünt fel. Azóta váratlanul elhallgatott. Most a fiókjának ir

A legkülönösebb és egyben legjellemzőbb az, hogy a naplóirók között a legkülönbözőbb világnézetű egyének vannak — Szemtanuként naplót jegyez az az ujságiró is, akit korunk politikai irányba félreállitott, de az a híres politikai gondolkozó is, aki a mai nemzeti és jobboldali irányt leghivebben és legsikeresebben képviseli. (Ő maga emlitette.)

Milyen csatája lesz itt a posthumus szemtanuknak, népi, nemzeti, polgári irányú íróknak, ha majd mindnyájan meghalunk és kinyilnak a rejtett fiókok? Kinek lesz majd igaza? Ki látta korát legvilágosabban? Ki szűrte le a legtalálóbb ítéletet?

Szinte sajnálom, hogy nem élhetem meg. Az a gyanum, hogy a posthumus babérokért küzdő fióknak irók is sajnálják egy kicsit s helytelenitik azt a megrögzött szokást, hogy az ember a saját halálát nem éli tul...

De miért gúnyolódom? Szilveszter van s ilyenkor, régi szokás szerint, s mint a fentiekből kiderült: a divathoz illően: — én is naplót irok.

Egy nyugalmazott községi főjegyző tragédiája

Gyógyíthatatlan betegsége miatt Ferenc József-úti lakása lépcsőházában agyonlőtte magát

Tragikus öngyilkosság történt szerdán reggel fél 8 órakor a Ferenc József-út 58. számú bérház egyik lépcsőházának II. emeleti lépcsőjén. **Bihary Zoltán** 67 éves nyugalmazott diósgyőri főjegyző, aki a közelmultban költözött Debrecenbe, **gyógyíthatatlan betegsége miatt Frommer-pisztolyával főbelőtte magát és meghalt.**

A megdöbbentő öngyilkosságot Max Gyula fűszerestanuló, Vargautca 17. szám alatti lakos fedezte fel, aki megrendelt csomaggal ment egyik lakásba a Ferenc József-út 58. szám alatti épületbe és **mikor a lépcsőn felfelé haladt, megpillantotta, hogy valaki guggoló helyzetben van ott. Először azt hitte, hogy az idős ember rosszul van, csak mikor közelebb ment, vette észre, hogy homlokán keskeny, pörköltszélű nyílásból szivárog a vér, mellette pedig a földön ott hever a fegyver.** Nyomban értesítette a házbelieket, majd telefonáltak a rendőrség központi ügyeletére, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre.

A vizsgálat megállapította, hogy **Bihary Zoltán hosszú idő óta gyógyíthatatlan betegségben szenved.** Az idős úriember csodálatraméltó törelemmel viselte súlyos betegségét, az utóbbi időben azonban türelme fogyni kezdett és **október 25-én már öngyilkosságot akart elkövetni. Tettét azonban akkor hozzátartozói megakadályozták és megígértették vele, hogy tetesz végzetes szándékáról.** A fegyvert is keresték, azonban azt Bihary Zoltán úgy elrejtette valahova, hogy nem birtak nyomára jutni. Szerda reggel mindjárt felébredése után kiment a lépcsőházba, **leült a lépcsőre és úgy lőtte fejbe magát.** Két búcsúlevelet hagyott hátra, egyikben hozzátartozóitól búcsúzik el. **Utolsó soraiban panaszolta az idős úr, hogy baja egyre jobban elhatalmasodik, már nem kap levegőt, alig tud lélegzeni és nem birja tovább.** A rendőrséghez intézett soraiban pedig azt kéri, hogy ne boncolják fel. Miután az öngyilkosság ténye kétségtelen beigazolást nyert a vizsgálat folyamán, ezt a kérését a hatóságok teljesítették és a kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Bihary Zoltán rokonszenves úri egyéniségének sok tisztelője volt és tragikus halála széles körben keltett mély részvétet.

12 évi fogház a gödöllői állatorvos meggyilkolásáért

A Gödöllőn ez év tavaszán megdöbbentő kegyetlenséggel meggyilkolt Bendli A. Ernő ny. állatorvos gyilkosai tegnap kerültek a pestvidéki törvényszék elé. A rablógyilkosságot egy fiatalkorú követte el Tóth István 19 éves érettségi előtt álló diákkal együtt.

A bíróság több tanu kihallgatása után a fiatalkorút rablással párosult szándékos emberölés vétsége miatt 12 évi fogházra ítélte. Tóth István bünrészesség címén egyévi börtönre ítélte, egyben elrendelte szabadlábrahelyezését. Az ítélet **nem jogerős.**

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, november 6-án reggel 8 órától, november 13-án reggel 8 óráig: Arany Angyal Piac u. 50, telefon: 34-06 — Reménység, Csapó u. 22, telefon: 14.21 szám — Szentháromság, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14, tel. 17-09. Sas, Hatvan u. 66, tel.: 39-19.

Emlékezés

Egy imakönyv a kezemben
Sok használat megviselte,
Lapozgatom-lapjait.
Bőrkötése itt-ott feslett
Akié volt — régen elment,
Isten jobbján fent lakik,

Szemén, ajkán — örök Fogoly,
Rab-madárként, ült a mosoly.
Szava: csengő, ős zene,
Tiszta lelke szép rózsaág,
Kelyhéből nyílt minden jóság,
Szeretetnek melege,

Hull a könnyem, fáj az élet,
Élet-vihar de meg tépett
Lesz-e jobb ? Titok, talány
Imakönyved ha felnyitom,
Benne elhalt rózsaszirom
De emléked, él — anyám, —

Galambos Imre.

— **A debreceni tábla új elnökét,** dr Szobonya Bélát november 13-án beiktatják Marosvásárhelyen, ahol az ítélőtábla elnöke volt 1940 november 26 óta, amikor megnyitotta a marosvásárhelyi tábla működését.

— **A Néppárt nevet veszi fel a Keresztény Párt a november 15-iki jubileumi ülésén.** Az ötven éve fennálló párt ülésén gróf Zichy János pártelnök ünnepi beszédében veti fel a javaslatot, hogy a párt vegye fel a Néppárt nevet.

— **Mussolininek átnyujtották a squadristák tiszteletbeli tagsági igazolványát.** Ettore Muti, a squadrista csapatok parancsnoka a párttitkár útján küldte el a Ducenak a tiszteletbeli tagsági könyvet.

— **A Magyar Műszaki Múzeum anyagát 72 teremben helyezték el** Kassán a vasúti palota öt emeletén. A múzeumot Bornemisza Géza iparügyi miniszter nyitja meg november 11-én délután.

— **Több fogságba került tábornok érkezett Dél-Olaszországba.** Messe olasz tábornagy, aki annakidején angol fogságba került, Dél-Olaszországba érkezett. Vele együtt odaérkezett Berardi és Orlando tábornok. A két utóbbi annakidején szintén angol fogságba került. Egyidejüleg közlik, hogy Roata tábornok, vezérkari főnökét gépkocsiszerencsétlenség érte és jelenleg kórházi ápolás alatt áll. Badoglio gazdasági szervezetének vezetőjévé Piccardit nevezte ki.

— **A nagyállomásnál kábeljavítás közben szerencsétlenség történt.** Az ott dolgozó munkások közül Juhász Antal, Balázs Mihály és Fodor Imre kábelszakadás következtében könnyebb sérüléseket szenvedtek. A mentők részesítették elsősegélyben őket.

— **Kis diák balesete.** Mikó János 10 éves diák kollégiumi szobájában játszott és közben oly szerencsétlenül esett el, hogy jobblábszártörést szenvedett. A mentők a klinikára szállították, ahol ápolás alá vették a kis diákot.

„TURUL"
BÉLYEGALBUM
1050 darab különféle magyar bélyeggel, az összes blokkal, egy tételben eladó. SZŐKE LAJOS — Nyíregyháza, Zrínyi Ilona u. 11. sz.

Hirtelen halál a Hatvan-utcán — a halottat törött bordával találták

A debreceni rendőrséget telefonon értesítették, hogy Kovács Sándor 74 éves férfi, Hatvan-utca 6. szám alatti lakost holtan találták meg szobájában, a földön fekve. Kovács már huzamosabb ideje súlyos beteg, az idegklinikán is többször állt kezelés alatt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halottnak több bordája eltörött.

A rendőrségi vizsgálat során felmerült annak valószinűsége, hogy Kovács Sándor az éjszakai órákban rosszul lett. Fel akart kelni az ágyból, az idős férfi azonban leesett az ágyról és ekkor törött el a bordája. A halált későbbi megállapitás szerint tüdővizenyő okozta, bordatörései pedig régebbi balesetből származott.

Csak egy mosolyt

KORSZERŰ ESET

Az egyik pesti lapban a következő apróhirdetés jelent meg:

Elvesztettem a pénztárcámat benne százötven pengővel. Becsületes megtalálót egy hizott libával jutalmazom, ha visszahozza tárcámat. Cim . . .

Másnap negyvenketten jelentkeztek százötven pengővel és egy-egy tárcával . . .

— **A leventeegyesület ifjúvezetői körének parancsnoka közli,** hogy az összejövetel 13-án, szombaton este ½8 órakor lesz Arany János-utca 26. szám alatt.

— **Egy francia tábornok tragikus halála.** Debeney tábornok, a francia hadsereg vezérkarának volt főnöke, aki ellen augusztus 29-én a francia légió megalapításának évforduló napján merényletet követtek el, belehalt sérüléseibe. A merénylet Bour-en-Brosse városában történt. A tábornokot azóta az ottani kórházban ápolták. Pétain tábornagy, államelnök és Laval miniszterelnök részvétüket nyilvánították az elhunyt fiának.

— **Lengyel Antal gyöngyösi MÁV mázoló** a debreceni pályaudvaron egy padra tette a böröndjét, melyben ruhája és élelmiszerei voltak. Ismeretlen tolvaj ellopta a böröndöt. A kár 300 pengő.

— **Hirtelen összeesett a lakásán** özvegy Siposs Sándorné józsai asszony, mire orvost hivtak, meghalt. A halál oka szívbénulás, bűncselekmény nem történt. A temetési engedélyt a debreceni ügyészség megadta.

— **Lopják a szállítókocsikról a csomagokat.** Az utóbbi időben sorozatosan történtek csomaglopások, hol a szállitmányozási vállalatok, hol a postahivatal kézbesítő kocsijáról. Szervezett banda garázdálkodik a városban, mely meglesi, mikor mennek be egy-egy csomag kézbesítésére valamelyik lakásba és azalatt a kocsin hagyott csomagokat felbontják, vagy elemelik. A tegnapi napon Gyarmathy Antal Máv. szállító, Boeskai tér 5. szám alati lakos tett feljelentést a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Mikulás Béla Deák Ferenc utca 2. szám alatti lakos címére szállított csomagból egy 300 pengő értékű szürke öltönyt ellopott. A rendőrség erélyes nyomozást indított a csomagtolvaj banda kézrekerítésére.

— **Ingyen cipő a miskolci szegény gyermekeknek.** Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap által Miskolc város rendelkezésére bocsátott nagyobb összegű segélyből Szlávy László ottani polgármester műtalppal ellátott cipőket készíttetett és ezeket az arra leginkább rászorult családok gyermekei között fogja kiosztani. E cipőkből a polgármester elsősorban a hadbavonult szülők s ezenfelül, ha még marad, a sokgyermekes szegénysorsu szülők gyermekeit kívánja segélyezni.

* **„Jancsi és Juliska"** háromfelvonásos meseelőadásunkat november 14-én délután három órakor megismételjük Szappanos-utca 16. számú otthonunkban. Torlódás elkerülése végett igyekezzek mindenki helyét idejében elfoglalni. Kellemesen fütött terem. Figyelem! Többször nem hirdetünk. Az előadást pontosan kezdjük!

— **Hirdetmény.** Debrecen sz. kir város adóhivatala ezúton értesíti az érdekelteket, hogy az 1943. évi 8 számú változási jegyzék folyó hó 11—20-ig közszemlére lesz kitéve a birtoknyilvántartásnál (adóhiv. épület I. em. 42. szoba.) Érdekeltek a közszemle alatt ezen jegyzéket megtekinthetik s az osztálybasorozás ellen a közszemle lejáratát követő 15 napon belül felszólalással élhetnek. Polgármester.

— **500 ürméter tuskófát kaptak a sütőmesterek a várostól.** A famennyiség 2—3 hétre elegendő és biztosítja a kenyérsütés zavartalanságát. A fát Galamb Ferenc elnöklésével tartott szakosztályi ülésen osztották ki a mesterek között.

— **A sütőszakosztály elnöksége értesíti a tagokat,** hogy a polgármester által kiutalt tüzifa utalványának átvétele végett ma délelőtt 10 órától délután 1 óráig a gazdasági ügyosztályban (városháza, földszint) feltétlen és személyesen jelenjenek meg. Személyazonosságot igazoló hivatalos iratot minden tag vigyen magával.

— **Huszonhatezer görög cigarettát koboztak el a bécsi fekete börzén.** A főtettest, aki pincérek útján akarta a cigarettákat forgalombahozni, háromhavi fogházra és 3000 márka pénzbüntetésre ítélték.

— **Aknától sebesült 15 méteres bálnát fogott** egy halászhajó Santander közelében. A bálna öt tonnát nyomott.

— **Farkas- és hiúzcsordák garázdálkodnak Svédország és Finnország északi vidékén.** A vadállatok a rénszarvasokat erősen pusztítják és több gazda udvarára behatoltak.

— **A hatéves Simeon bolgár cár** négy nyelven beszél — irják Szófiából. A kis cár igen nagy érdeklődést tanusít a technikai kérdések iránt és minden játékát szétszedi, majd összerakja.

— **Szentesen éjszakai rablótámadás történt,** két ismeretlen férfi megtámadta Balogh Béla 23 éves szerelőt és kétszer hátbaszúrták. A szerelőt életveszélyes állapotban vitték a kórházba.

— **Felemelték a mérnöki munkákért járó díjakat.** Az iparügyi miniszter rendeletet közli a hivatalos lap az egyes mérnöki munkákért járó díjak újabb megállapításáról. A rendelet szerint a meghatározott összegű díjakat 60 százalékkal kell növelni.

— **Kiesett a villamosból.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt szerdán délben a Csapó-utcai villamoson. A villamos perronján utazott Tóth Mihály 12 éves gyermek. A Csapó-utcai kanyarban olyan szerencsétlenül hajolt ki, hogy leesett a villamosról és balkönyöke kificamodott. A mentők a klinikára szállították, ahonnan segélynyujtás után lakására ment.

Vendéglősök korcsmárosok
szükségleteiket
legolcsóbban
Pótor László
bornagykereskedőnél
szerezhetik be
Hatvan-u. 35. Tel. 32-71.

Üzenetek a frontról

Váry Imre szakaszvezető a Z. 558 tábori postaszámról üzeni feleségének és szeretteinek, hogy jól van, egészséges. Kéri, ne aggódjanak érte. Sok levelet vár, melyeket a Z. 558 tábori postaszámra küldjenek. Sok csókot és üdvözletet küld.

Harsányi József a P. 939 tábori postaszámról sok szerető csókot és üdvözletet küld Hajdúböszörménybe szüleinek és Varga Irénkének. Kéri, ne nyugtalankodjanak miatta, mert semmi baja nincs. Sok levelet vár.

Mészáros József a Z. 558 tábori postáról üzeni Debrecenben lakó szüleinek és feleségének, hogy jól van, egészége kifogástalan. Sok leveltt vár, szerető csókjait küldi.

Solymossy Károly honvéd a K. 951 tábori postaszámról küldi szerető üdvözleteit és csókjait hozzátartozóiknak. Kéri az otthoniakat, gyakran keressék fel leveleikkel. Jól érzi magát, egészsége kifogástalan.

Pataky Károly bajtárs a Z. 558 tábori postaszámról értesíti Debrecenben lakó keresztmamáját és Icut, hogy jól érzi magát, teljesen egészséges. Kéri ne aggódjanak érte. Sok levelet vár, szerető csókjait, üdvözleteit küldi.

Juhász József a Z. 558 tábori postaszámról üzeni feleségének, gyermekeinek, szüleinek és bátyjának Debrecenbe, hogy hála Istennek egészséges, semmi baja nincs. Kéri az otthoniakat, hogy szorgalmasabban irjanak. Sok szerető csókot és üdvözletet küld.

Tóth László szakaszvezető a B. 590 tábori postaszámról üzeni Nagylétára kedves feleségének, a Fekete- és Tóth-családnak, hogy jól van, egészséges. A téli ruhaneműeket tartalmazó csomagokat megkapta és a többi élelmiszeres csomagot is. December körül szabadságra megy. Sokat gondol mindnyájukra. Családját, rokonait, ismerőseit, a tisztelt vásárló közönséget üdvözli a messze távolból.

Szilágyi Sándor honvéd a K. 330 tábori postáról üzeni Debrecenben lakó hozzátartozóinak, hogy jól érzi magát, egészséges. Kéri szeretteit, gyakran keressék fel leveleikkel. Sok csókot és üdvözletet küld.

Erdődy András honvéd a K. 330 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó hozzátartozóinak, hogy egészsége kifogástalan, jól érzi magát. Szerető csókjait és üdvözleteit küldi.

Kulcsár Gyula honvéd a B. 541 tábori postaszámról üzeni hozzátartozóinak, hogy hála Istennek jól van, egészséges. Kéri, ne nyugtalankodjanak miatta. Sok levelet vár.

Szegedi Antal honvéd a K. 813 tábori postaszámról üzeni szüleinek, hogy semmi baja sincs, egészséges. Sokszor gondol haza és sok levelet vár. Szeretettel csókol és üdvözöl mindenkit.

Rápolti Imre bajtárs a K. 687 tábori postaszámról sok szerető üdvözletet küld hozzátartozóinak. Kéri, gyakran irjanak, mert nagyon várja a hazulról érkező leveleket. Egészsége rendben van, jól érzi magát.

Bártfai József szakaszvezető Hajdúböszörményben lakó hozzátartozóinak küld sok szerető csókot és üdvözletet. Értesíti őket, hogy jól van, egészséges. Kéri, gyakran keressék fel leveleikkel.

— **Csak tényleges alkalmazottat szabad az OTI-ánl bejelenteni.** Deutsch György budapesti szállító munkaadói igazolványt állított ki Szabó Juliánna részére, noha az nem volt alkalmazottja. A leány ezzel az igazolvánnyal jelentkezett az OTI-nál és gyógykezeltette magát. Az ügyészség mindkettőjüket okiratbamisitással vádolta. Mivel Deutsch ismeretlen helyen tartózkodik, a büntetőtörvényszék ügyének tárgyalását elkülönítette. Szabó Juliánnát azonban beismerő vallomása alapján egyhónapi fogházra ítélte.

Szappanjegyek beváltása

A kibocsátott szappanjegyek november havi 14. számú szelvényére az alábbi mennyiségü mosószappant lehet vásárolni:

1. A rendes fejadag vásárlására jogosító mosószappanjegy 14 számú szelvényére 10 deka mosószappant, vagy 25 deka mosóport;

2. A két éven aluli gyermekek részére kiadott mosószappanjegy november havi 14. sz szelvényére 30 deka mosószappant vagy 75 deka mosószert;

3. A mosószappanpótjegy november havi 14. sz. szelvényére **40 deka mosószappant,** vagy 100 deka mosószert.

A kiskereskedők a szappan utalványt november hó 12-en, pénteken délelőtt a hivatalos órák alatt a közélelmezési ügyosztály utalványozási osztályánál a szappanelszámolási könyvecskéjük bemutatásával igényelhetik.

A szappanjegy szelvényekre **december 2-án estig lehet mosószappant, vagy mosószert vásárolni,** mert a szappanjegyszelvények december 3-ával lejárnak.

A kereskedők a szappanjegyszelvényekkel december 3-án pénteken számolnak el.

Polgármester.

Az Ipartestület karácsonyi segélyakciója

November 25-ig kell jelentkezni a rászorultaknak

Az Ipartestület ez évben is karácsonykor az arra rászorultaknak segélyt folyósít.

Segélyben részesülnek a hadbavonultak **hozzátartozói, a hadiözvegyek, akiknek férjük a most folyó háborúban estek el,** továbbá **a hadiárvák és az elaggott** iparosok, illetve ezek hozzátartozói.

A folyamodók tartoznak az Ipartestület hivatalában átveheto lapon a személyi és egyéb adatokat bevallani, illetve a lapot az igazságnak megfelelően kitölteni s azt a lakásbejelentő lappal, valamint a cukorjegy felmutatása mellett az Ipartestület hivatalába beszolgáltatni.

Jelentkezési határidő: november 25. Az ezutáni időben érkező kérelemeket a hivatal nem fogadja el. Az Ipartestület elnöksége.

— **Nem terveznek hosszabb szünetet a fővárosi iskolákban.** Nincs szó tehát arról, mintha a karácsonyi szünet december 10-től január 25-ig tartana.

Gyászrovat

Juhász János cipészmester 74 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó termeből. Lakás: Kassai-út 32/a. Dankó temetkezés.

Tóth András DHV pályamunkás 42 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó termeből. Lakás: Basahalom-u. 58. Dankó temetkezés.

Távolban küzdő fiai **Lajos és János,** egyetlen szeretett unokája Cuncika és a magam nevében mély fájdalommal tudatom, hogy apósom

Kovács Sándor

74 éves korában súlyos szenvedések után elhunyt. Temetése f. hó 11 napján délután negyed 3 órakor lesz az izr. temető halottasházából.

Kovács Lajosné.

Az iskola iránti hűségnek,

szeretetnek, a szegényekkel való őszinte együttérzésnek és segíteni akarásnak példátmutatóan szép tanujelét adta Szilágyi István börgyáros és édesanyja özv. Szilágyi Istvánné.

Szilágyi István — aki csak másféléve került el Debrecenből, annakidején a csapókerti református népiskolába járt. Az I. és II. osztályokban vitéz Hatvani Sándor igazgató volt a tanítója. Kedves iskolájáról felnőtt korában sem feledkezett meg. Gyakran felkereste első tanítóját s mikor hallott a csapókerti iskolás gyermekek szegénységéről, nélkülözéseiről — amit elemista korában maga is látott — mindig megtalálta a segítés módját.

Évekkel ezelőtt nagymennyiségű bőrt küldött vitéz Hatvani Sándor igazgató útján a csapókerti református népiskolának, s a hasznos ajándékból sok gyermek számára készítettek jó erős cipőt. Egyéb természetbeni adományokkal is enyhítette a gyermekek nélkülözéseit. Karácsony előtt — de egyéb alkalmakkor is — mindig az első között volt — akik örömet és boldogságot akartak szerezni gyermekeknek és szüleiknek egyaránt.

Édesanyja minden alkalommal osztozot fia adakozásában. Az utóbbi időben pénzzel járultak hozzá a segélyezéshez. Tavaly karácsony előtt 300 pengőt küldtek.

Az idén jóval a karácsonyi gyüjtések előtt most, november első napjaiban juttatták el szivből jövő adományukat: 500 pengőt vitéz Hatvani Sándorhoz. A küldeményt meleg, szeretettől sugárzó hangú levél kisérte, melyet az özvegy írt...

Igazán öröm látni, hogy a mai világban, amikor olyan kevés igazi szeretettel és szívvel találkozunk, ilyen emberek is vannak. Jótettüket a legnagyobb szerénységgel, tapintattal hajtják végre, dicséretet és jutalmat soha nem várnak. Ugy érzik, hogy keresztyéni kötelességük a szegénynek adniok abból, amit nekik Isten adott.

A cselekedetüknek mégis bőséges jutalma van: a boldog nyugodt lelkiismeret, az adás öröme, s a feléjük szálló gyermekszívek hálájának kisugárzása.

— **Hogyan gyártja a tehén a tejet?** A tudomány ebben a kérdésben még nem lát tisztán. A tapasztalattal legjobban megegyező tudományos felfogás szerint a tehén testnedvei, illetőleg vére nem alkothatják a tej alapanyagát, mert hiszen a tej a legfontosabb alapanyaga a kasein és a tejcukor a test szöveteiben nem található. Viszont a vérből sem lehet közvetlenül tej, mert a tej hamuja gazdag kálium tartalmú és szegény nátrontartalmú, a vér hamuja esetében pedig éppen fordított a helyzet. Valószínűbb feltevés az, hogy a táplálékból nyert és a vér által szállított alkalmas alapanyagok a tejmirigyekben titokzatos kémiai folyamatok utján alakulnak át tejjé. Továbbá fel kell még tételeznünk azt, hogy a széteső és felhasznált sejtek újbóli kiegészítéséről bizonyos folyamat állandóan gondoskodik és így megakadályozza a tej kiapadását. A tejmirigy a csatornák finom rendszere, mely csatornák mindig vékonyabbak lesznek és végül is apró hólyagban végződnek. Az épp oly finom felépítésű véredényrendszer szállítja az alapanyagot, míg a tejtermelést érzékeny ideg-réteg szabályozza. Az újabb tejképződés legfontosabb indítéka a lehetőleg teljesmértékű kifejés, továbbá a jó táplálkozás és a gondos ápolás.

Érmet, régipénzt, háborús sapkajelvényt, — sportérmet magas áron vesz
ÉREMGYŰJTŐ
Debrecen, Nyil-utca 111 szám. Régipénz és érem ügyben tanácsadás. — Csütörtökönként díjtalan érembemutató 6—9-ig

KÖZGAZDASÁG

4000 pár csizmához kérnek a debreceni csizmadiák felsőbőrt

Galamb Ferenc ipartestületi elnök, Szabó Gábor csizmadiaszakosztályi elnök és Szilágyi Márton jegyző eljartak az iparügyi miniszternél, akinek segitségét kérték, hogy Debrecen részére kiutalt 4000 par zöldutalványra kiadható munkás csizmához felsőbőrt utaljanak ki a debreceni csizmadiáknak, nehogy feketepiacra kerüljenek a bőrök. Bornemisza Géza miniszter megigérte, hogy Szász közelátásügyi miniszternél eljár a debreceni iparosok kérelme teljesítése érdekében.

Somogyi miniszteri osztálytanácsos a közellátási miniszteriumban kijelentette, hogy még nem döntöttek abban a tekintetben, bakancsra vagy csizmára adnak-e felsőbőrt. A mennyiséget mindenesetre a kiutalásnál ahhoz szabják, hogy bakancsra vagy csizmára adják-e ki a bőrt.

Megigérte a minisztérium, hogy *ugynevezett szabad bőrt adnak a cipészek és csizmadiák részére javitások végzéséhez.*

Panaszt tettek a debreceni iparosok amiatt is, hogy a *Debrecenbe érkezett hulladékanyag jórésze nem használható.* Erre jött le *egy közellátási minisztériumi főtisztviselő és megvizsgálta az anyagot*, sőt mindig lejön amikor csak panasszal élnek a hulladék anyag miatt s a javításra nem alkalmas bőröket visszaviszik és beőrlik. Egyelőre az a helyzet, hogy 2.30 kiló jutott csak egy csizmadiának félévre a javitási munkáihoz, ami persze édeskevés.

Negyedmillió pengős költséggel nagy tejüzemet rendeztek be és január 1-én megnyitják Debrecenben

Az összes tejtermelő gazdákat be kellene szervezni egy nagy szövetkezetbe.

Azokban az országokban, melyeknek gazda népe szarvasmarha tenyésztő, szinte magától értetődő dolog, hogy tejtermelő rétege is van. Éppen a tej- és tejtermékek igen értékes hasznothozó része az állattenyésztés e fajtájának. Debrecenben kimondottan sok gazda van, akik magyar marhakat tenyésztenek, egyszerűen abból az okból, mert ez a »rideg tejfajta« felel meg legjobban céljainak, a klimának, az igába állitás lehetőségének. Kétségtelenül megállapitható azonban, hogy *a debreceni és környékbeli gazda is szivesen foglalkozna tejtermeléssel, ha ez kifizető lenne számára, főleg pedig, ha magának a gazdának nem kellene bajlódnia az üzleti rész adminisztrációjával.* Egyszóval: ha meg lenne szervezve az egész tejtermelési kérdés Debrecenben.

Evekkel ezelőtt már hangoztattuk a szervezkedés fontosságát és szükséges voltát, terveket vetettünk fel és gondolatokat, amelyek úgy látszik, most a nehéz időkben érnek be a megvalósulásra.

Pillanatnyilag az a helyzet, hogy Debrecenben a 130.000 lakosra összesen egyetlen »tejszövetkezet« jutott. *Ez sem igazi szövetkezet, hanem csak külső működési formája az. A belső strukturája inkább magánvállalkozás jellegű.* Ez az üzem 1931-ben alakult meg s akkor 4—5.000 liter tejet dolgozott fel naponta. Régebben az volt a helyzet a debreceni háziasszonyok körében, hogy nem szerették a tejüzemi tejet, hanem úgyszólván minden családnak meg volt a maga »tejese«, aki házhoz hozta az izletes és tápláló eledelét. Ez adja a magyarázatát annak is, hogy ez a »tejszövetkezet« sem hozott forgalomba tejet, hanem vajat állított elő.

Ma sem sokat változott a helyzete ennek az üzemnek, *mindössze 7—800 liter tej kerül be naponta*, de ezt sem dolgozzák fel itt, hanem tejként adják tovább internátusoknak, hadikórháznak, klinikának. Ez a tej Vámospércsről, Mikepércsről és a Halápról kerül be a városba. *Érdekes és nagyon rávilágit a szervezetlenségre, hogy debreceni gazdáktól ez a szövetkezet egyetlen liternyi tejet sem kap. Figyelemreméltó ez a körülmény, ha megállapitjuk, hogy Debrecenben körülbelül 3000 darab tehén van és ebből* — a mai takarmányviszonyok mellett — mintegy 18—20.000 liternyi tejnek kellene rendelkezésre állani.

Nyilvánvaló tehát, hogy ezen a téren *sürgős szervezetet kellene létrehozni* és a gazdákat, valamint a fogyasztókat úgy megszervezni, hogy mindegyik réteg örömmel vegye a közös és igazi szövetkezeti szervet.

Az »Alföldi Központi Tejszövetkezet«, mely régebben Alföldi Tejüzem és Áruforgalmi »Szövetkezet« néven működött, kiépitett egy feldolgozó üzemet. Jelenleg 12 munkás dolgozik a Széchenyi-utcai kis üzemében, havi 200—400 pengős fizetést kapnak. A tisztviselőkkel együtt 15 alkalmazottja van a »szövetkezetnek.«

Az üzem vezetőjével folytatott beszélgetésből kitűnt, hogy amint a hideg, fagyos idők beállanak, hogy a tej megromlásától nem kell tartaniok, megkezdik a tejszállítást Mátészalka, Csenger, Kárpátalja 10—14 községéből, Biharból, Sárrétudvariból, Pocsajból, Konyárról, Kokadról, Sárándról, Derecskéről.

Naponta 15—20 kiló vajat hoznak forgalomba, ebből azonban semmit sem állitanak elő Debrecenben, mert a beérkező 700 liter tejet tejként adják tovább. A vajat beszervezett vidékről hozzák és egy részét, 4—5 kilót a honvédkórháznak, 6 kilót az Augusztának, 2—3 kilót a klinikáknak adják át, a többit 10 dekás csomagokban a város fogyasztóközönsége kapja, *tehát naponta mindössze 100 ember jut igy vajhoz.*

Még két kisebb »tejcsarnok« működik Debrecenben, de ezek csak lényegtelen mennyiségű tejet hoznak forgalomba.

Az »Alföldi Tejszövetkezet« nagyszabású épitkezésekbe kezdett a Vár-utcán megvásárolt telken korszerűen berendezett vaj-, sajtgyárat nyitnak meg. Ez a nagy üzem jan. 1-től már működni fog, ha minden egyéb kelléke meg lesz hozzá. Itt már 20—25.000 liter napi kapacitásra rendezkednek be. Ez tulajdonképpen nagy városi tejellátó üzemnek alakul, ebben oldják meg a város hivatalos tejellátását. Ez azt jelenti, hogy ide gyűjtik be a tejet a pont rendszer alapján a gazdáktól és a tejutalványokra, jegyre osztják ki a közönség egy részének. Későbbi időkben, amikor a megszervezés teljesen beválik és lesz elég tej, márkás vajat is állitanak itt elő. A gépeket Budapesten megvásárolták mind magyar gyártmányú, tehát a leszállitása is biztos. A berendezés 250.000 pengőbe kerül, mire készen lesz minden.

Természetesen ez a feldolgozó üzem még csak fél munka, bár ez a vége a dolognak, de mégis ez csak a kezdet, amely épülettel, gépekkel együtt csak annyit ér, amennyi tejet, feldolgozható nyersanyagot kap. Ezt pedig csak nagyon körültekintő felkiismeretes és hozzáértéssel végzett szervező munkával lehet biztositani. Kétségtelen, hogy mindenekfelett fontos: a mai közellátást minden téren biztositani és megjavitani, de emellett sok dolgot végez, aki jövőre dolgozik, előre néz és olyan szervezettséget igyekszik létrehozni, amely majd a békeidőben növi ki magát igazán nagy üzemmé és termelő, értékesítő szövetkezetté.

Hirdetmény

A hortobágyi ármegyebizottság értesiti az érdekelt gazdákat, — hogy a **Hortobágyról a még kint levő nagyjószágo a számadók november hó 13-án hazahajtják s tulajdonosaik ugyanazon a napon a Köntösgáti legelőn vehetik át.**

Gazdasági tanácsnok.

HIRDETMENY az 1943. évi termésű cukorrépa, valamint takarmánycukorrépa termelői árának megállapitása tárgyában.

Közlöm az érdekeltekkel, hogy a m. kir. Közellátási miniszter úr 60.100—1943. K.E. szám alatt a következőket rendelte:

1. §. 1 az 1943. évi termésű cukorrépa termelői ára bármely feladóállomáson — a levelzett, föld és egyéb tisztátalanság levonása után fennmaradó tisztasuly szerint — 100 kg-ént 9.60 P. Ezenfelül a vevő cukorgyárak, illetőleg szeszgyárak által adott természetbeni mellékszolgáltatások (répaszelet, malasst, cukor, stb.) megváltásának ellenértékét megegyezés szerinti, de 100 kg-ként legfeljebb 40 fillér ártöbbletet köteles a termelőnek fizetni, bármilyen más ellenszolgáltatás, kikötés, teljesitése, vagy elfogadása tilos. 2. Az első bekezdésben megállapitott termelői ár az eladó által vagy költségén vasúti kocsiba, illetőleg uszályba rakott árura vonatkozik. 3. Az első bekezdés megállapitott termelői árnál magasabb árat a jelen rendelet hatálybalépése előtt kötött termelői szerződés alapján sem lehet követelni vagy fizetni. 2. §. Az első paragrafusban megállapitott ár a cukorgyárak és a szeszgyárak által már átvett, valamint ezután átvételre kerülő cukorrépára nem vonatkoznak. 3. §. 1. Az egészséges, legfeljebb 5 százalék földesrészt tartalmazó 1943. évi termésű takarmányrépa (Saragósa) termelői ára nyilt piacon, vagy házhoz, illetve vasútra szállitva 100 kg-ként 5.— P. 2. Az első bekezdésben megállapitott ár 1943. évi december hó 1-től 1944. évi április hó 30-ig minden hónap 1. napján 100 kg-ként 0.40 P-vel emelkedik. A rendelet 1943. szeptember 15-én lépett hatályba. *Polgármester.*

A képesített kőművesmesterek szakosztálya Szodrai Ferenc elnöklésével tegnap este ülést tartott. Az elnök ismertette a Kereskedelmi és Iparkamara átiratát, mely a szakosztály tagjait az adózási kötelezettség pontos teljesitésére hivja fel. Az átiratot a szakosztály tudomásul vette. Ezután az elnök bejelentette, hogy a szakosztály részére nagyobb mennyiségü anyag érkezett, melyet azonban csak azoknak fognak kiosztani, akik rendezik a szakosztállyal kapcsolatos anyagi ügyeiket. Szodrai Ferenc elnök bejelentette, hogy mivel a kőműves-idény nemsokára véget ér, nincsen szükség arra, hogy az eddigi rendszer szerint betenként ismétlődő üléseket tartsanak. Ülésre ezután csak havonként fognak összegyülni. Több indítvány hangzott el, majd az elnök az ülést bezárta.

A Magyar Nemzeti Bank hankjegyforgalma a november 7-i kimutatás szerint az október 31-i forgalommal szemben 64.6 millió pengővel 4128.4 millióra csökkent. A zsiró követelések állománya 115.4 millió pengővel 842.5 millió pengőre emelkedett.

SPORT

A DVSC iskolajátékkal győzött az ungvári Russj ellen

DVSC—Russj 4:2 (2:0).

A DVSC Kispest ellen készülő együttese tegnap Ungvárott játszott a Russj SK csapatával. Berecz és Pocsai egyesületével. A DVSC játékosai nem erőltették meg magukat, a vasárnapi nehéz bajnoki mérkőzésre tekintettel lefékezve játszottak. Igy is könnyedén, iskolajátékukban a labdarugás minden szépségét megcsillogtatva győztek 4:2 arányban. A mérkőzésről a következő hivatalos közleményt adták ki:

Ungvár, november 10. A felszabadulás 5. évfordulóján az SK. Russj vendégül látta a debreceni Vasútas Sportegyletet. A mérkőzést 4:2 (2:0) arányban Debrecen nyerte meg, nyolcszáz néző előtt. Góllövők: Sidlik 2, Mester, Szilágyi, illetve Papp, Berecz. A játékot Ferenczy vezette. (MTI).

A DVSC ökölvívó csapatába igazolták le azokat a DTE versenyzőket, akik már mintegy két éve nem versenyeztek. Az átigazolt versenyzőkkel sokat nyert a DVSC.

A debreceni levente egylet sportszakosztályainak értekezlete. — Tegnap este a debreceni levente egyesület sportszakosztályainak vezetői Czuna Ferenc testnevelőtanár, központi sportvezető elnökletével értekezletet tartottak, melyen az egyes sportszakosztályok szervezeti ügyeit tárgyalták meg, továbbá rendezték azt a munkát, mely a közeljövőben indul meg teljes ütemben. A sportszakosztályok belső életéről Czuna Ferenc tartott értékes utmutató előadást s bejelentette, hogy minden szakoszály köteles munka, illetve versenynaplót vezetni. Ebből teljes egészében kitünik majd az, hogy eredményesen működik-e a szakosztály, vagy sem.

Az egyes sportszakosztályok élére a következő oktatók kerültek. Atletika, úszás, sí: Törös Károly, torna: Hajdú Gyula, labdarugás: Bobák Sándor ökölvívás Bartha Ferenc, birkozás: Baranyai József, kerékpár: Bartha Gyula, céllövészet: Nagy László. A szakosztályok értekezlete Czuna Ferenc központi vezető zárószavaival ért véget.

A DVSC Szajóval jobbszélen, egyébként változatlan összeállításban játszik a Kispest ellen

A Kispest csapata ma egyike a legjobb magyar csapatoknak. Közvetlen védelme élén Boldizsárral és Olajkár I-el keményszinte áttörhetetlen, fedezetsorában tehetséges, küzdőképes játékosok állnak, csatársora pedig a legjobbak egyike az NB I-ben. A nagyszerű fiatal tehetségeket: Nonni, Egresit, Badicsot, Mészárost, kiválóan egészíti ki Nemes nagy rutinjával, okos labdáival.

A DVSC szombaton utazik el Kispestre Nagy Mihály, Csokai, B. Nagy — Orosz, Nagy II., Zilahy — Szabó, Tisza, Szilágyi, Mester Sidlik csapattal Kántor főtiszt, ügyvezető és Móre edző vezetésével.

A debreceni NB III. csapatok befejezik az őszi fordulót vasárnapi mérkőzésekkel. A DVSC II Püspökladányban játszik, a P. MÁV-val míg a D. Villanygyár Debrecenben fogadja az Érmihályfalvai LE mérkőzést. A többi NB III. mérkőzésen Szatmári SE—Szatmári Törekvés, Petrozseny—Szatmári Vasutas, Nagyváradi MÁV-Jószerencsét és Nagyváradi Törekvés—Nagykárolyi AC.

»Szegény Wampeticsek vakarhatják a fejüket, hogyan történhetett a svédektől elszenvedett 7:2-ős vereség«, irja egyik sportlap. Nagy Jóskával együtt megdöbbenten nézhetnek össze, hogyan történt az, hogy a magyar csapat győzött Stockholmban és kikapott otthon. Talán most sem hiszik el, hogy igaz ez az eredmény.

Vaghy Kálmán szövetségi kapitány lemondása ügyében csütörtökön dönt az MLSz elnöksége. Hirszerint az MLSz elnöksége nem fogadja el a lemondást.

Elutazott a svéd válogatott második csoportja is. A kettős lábtörést szenvedett Ödéhnt is magukkal vitték.

Tóth Lajosnak, a Gamma jobbösszekötőjének Debrecenben szerzett sérülése még mindig nem jött rendbe s vasárnap aligha játszhat.

Megszabályozzák a rápénzfizetést. Az NB I-csapatok értekezlete véget akar vetni a mamut-prémiumoknak. Nézetünk szerint sokat nem érnek a szabályozással, mert ugyan hogy ellenőrizhetik annak betartását?

SZÁMOLÓGÉP
javítás újjáépítés
HURAY műszerész m. IPARKAMARA

A DVSC egyik legnehezebb bajnoki mérkőzését játsza vasárnap a Kispest csapatával. A debreceni vasútasok SBTC elleni győztes csapatukat szerepeltetik mindössze jobbszélen várható változás, ahol a fiatal és iskolai tanulmányai miatt elfoglalt Komlóssy helyére a rutinosabb, küzdőképesebb Szabó kerül az idegenben lejátszásra kerülő mérkőzésre tekintettel.

A DVSC—Törökszentmiklósi LE barátságos kézilabda mérkőzése nem most vasárnap hanem a jövő vasárnap, 14-én bonyolítják le Debrecenben.

A DEAC kosarasai Budapesten vagy Nagyváradon szerepelnek vasárnap. A debreceniek a mai nap folyamán döntik el hogy melyik meghívásnak tesznek eleget.

A DMTE labdarugócsapata az amatőrbajnokságban 20 pontot szerzett s így tegnap közölt eredményünk tévesen jelent meg.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ 54

GÁLOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyelései, nyomzásai, diszkrétek, eredményesek. Zöldfa u. 3. sz. telefon: 28-72.
54—1576 12. 3

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz, Lorántffy u. 19.
54—240 11. 30.

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. telefon: 23-78.
54—799 2. 9.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

NAPSZÁMOSOKAT és egy ügyes kifutófiút felveszek, Krisch kályhásmester, Ispotály-tér 1 szám. 2—1114

KISEGITŐ munkás, (lehet zsidó is), feldvételtik, Auspitz festéknagykereskedő Csapó u. 16.
2—976

EGY tekebáb állító fiú, vagy leány felvétetik, Bujdosó u. 1. 2—922

POSTAKOCSISOK felvétetnek. Jelentkezhetni: Széchenyi u. 94. földszint. 2—917

HÁZASSÁG (31)

VIDÉKI vendéglős nőül venne egy jó családból való nőt, gyermektelent, 40—45 évest, kinek némi hozománya van. Jómodorú intelligens írjon Címem a kiadóban.
31—926

LEVELEZÉS (51)

BECK Irénkének, Csokonai u. 33. Hálás köszönetemet ezúton is nyilvánítom, elveszett cukorjegyeimért.
51—966

MEGÁLMODTALÁK jeligére levél van a kiadóban. 51—930

GAZDASÁGI ÁLLÁS FÉRFI (26)

MAJOROST, nagyobb fiával azonnalra keresek Kovács, Szent Anna u. 49. 26—1121

HÁZMESTERI ÁLLÁS FÉRFI (29)

HÁZMESTER házaspárt december hó 1-ére fogadok Poroszlay út 15
29—1346

KERESKEDELMI FÉRFI (48)

JÓMEGJELENÉSŰ fiatal fűszeressegédet keres Borbély Imre, Boldogfalva u 13. sz. fűszeres. 48—940

IPARI FÉRFI (33)

ELSŐRENDŰ nagymunkások, kézimunkások, magas fizetéssel felvétetnek, állandó munkára, Fuhrmann szabóság, Péterfia 21.
33—893

HOFFHER-traktor kezelésében kifogástalan gépészt, vagy éves gépészkovácsot keres jan. 1-i belépésre Földesi István gazdasági, Sárrétudvari 206. Ugyanott fels bulgárkertész alkalmazást nyerhet. Megkeresés levélben is.
33—981

TANULÓ FIÚ (64)

TANULÓ, vagy kifutófiút azonnal felveszek, műszerész üzletbe, Rakovszky u. 3. 64—827

KIFUTÓ FIÚ (49)

EGY kifutó sütödébe azonnal felvétetik Márton Kálmán u. 34 sz.
49—953

KIFUTÓ fiút, vagy lányt felveszek, Gerstner Kálmán fűszerkereskedő, Széchenyi u. 37.
49—1111

KIFUTÓ fiút felvesz műszaki üzlet, Szabó Zsigmond Ferenc József út 10. sz. 49—958

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)

4 KÖZPÉISKOLÁT végzett fiatalember állást vállal. Címet a kiadóba kérem „Állás' jeligére.
1—933

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

EGYEDÜLÁLLÓ intelligens leányt (legalább 4 polgárival) keresek gyermekek mellé. Cím a kiadóban vv. 4—226

GYORS- és gépírónőt keresek, Lukács, Piac u. 41. sz. 4—1101

ÁPOLÓNŐT felvételre keres a börgyógyászati klinika. Bizonyítványnyal előnyben. Jelentkezés ugyanott. 4—1119

KERESKEDELMI NŐ (50)

MEGBIZHATÓ leány fűszerüzletbe felvétetik Tóth Árpád u. 69
50—867

IPARI NŐ (35)

HÖLGYFODRÁSZ segédlányt felvesz Moldván, Szent Anna u. 1.
35—1113

HÖLGYFODRÁSZ segédkisasszonyt alkalmazok, a legmagasabb fizetési osztályba tartozót is. Horgonyi, Szoboszlói út 4. telefon: 39-51.
35—810

TANULÓLEÁNY (63)

KIFUTÓ leányt, nem iskolakötelest felvesz fogtechnikai laboratórium Arany János u. 11.
47—985

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

MINDENES főzőnőt keresek tanyára, nagy fizetéssel. Cím a kiadóban. vv 30—225

FŐZÉSHEZ értő egyedül álló középkorú nőt keresek kis családhoz tanyára, jó fizetéssel. Cím a kiadóban vv. 30—227

SZOBALÁNY (60)

MINDENES szobalányt keresek. Jelentkezés 1-től 4-ig. Dr. Jakab Endréné Batthyány u. 1.
60—1281 v. v.

BEJÁRÓNŐ (8)

GYERMEKSZERETŐ leányt délelőttre felveszek, Piac u. 64. kereszt épület. 8—1103

BEJÁRÓNŐT keresek félnapra két kis gyermekem felügyeletére és házimunkák végzésére. Cím a kiadóban.
8—1258 v. v.

MINDENES bejárónőt kosztta egész napra felveszek, Ajtó u. 21. vv

BEJÁRÓNŐT négy órai munkára közelben lakót Magoss György-tér 24.
8—975,

EGY bejáróleány azonnal felvétetik, étkezde, Rákóczi u. 9 sz. 8—1115

JÓL főző mindenes bejárónő 15-ére úri házakhoz ajánlkozik, Nyilastelep, Emerich u. 3.
8—934

PÁR órára megbizható bejárónőt keresek, Rakovszky u. 42 II. 6.
8—932

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

MOSNI, vasalni, takarítani házhoz megyek, — Tóth Margit, Csokonay u. 15. 3—952

MOSÁST vállalok, Takács Mária, Gyulai u. 20 Irjon levelezőlapot.
3—946

ÜZLETI AJÁNLAT 67

ÉRTÉKES vásznaiból selymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, himezzük ágynemüit, fehérnemüit, függönyeit. — Megrendelőing anyagjait külön bebiztositottuk. „Favorit" Csapó u. 24 sz 67—573 12. 31

SZÖRME bundákat javítok alakítok, festek, veszek, eladok. Kóváry szücsmester, püspöki palota 1. 31.
67—593 11. 31

HASZNÁLT órákat veszek javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u 7. sz. kisállomásnál.
67—1792 1. 3.

SIRKOVEK müköből és terméskőből, mészsalak gyümölcsösök részére és pirossalak kerti utakra kapható a Debreceni Mükögyárnál. Fürdő u 2 sz. 67—297 vv.

TÖRÖTT gramofon lemezért 3.— P-t fizetek. Villanykörtecsere 50 fill. Biró, Hunyadi u. 22. sz.
67—33 11. 20.

LEGOLCSOBBAN fest tisztit Weisz kelmefestő Arany János u. 29 sz., keresztépület. 1900 vv.

BUNDÁJÁT most készittesse, alakittassa Katona Vilmos szücsmesternél, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32.
67—157 12. 12.

KÖLTÖZKÖDÉSNÉL kölcsönözzön porszivót. Ajánlok kerékpár, rádió alkatrészeket, rezsókat s hőpalackokat, villamos zseblámpákat, Soltész Kálvin-tér 2.
67—1796 1. 31

UJJÁ varázsolom kabátját, kosztümjét, gyönyörü kivitelben „Tildi" divatszalon, Rákóczi u. 11.
67—1282 12. 4

KARÁCSONYRA ajándékba könyvujdonságokat, egyéves részletre, készpénzáron rendelhet házhoz megyek. Válasz „Előleg nincs" jeligére a kiadóba. 67—916

ÖNKÉNTES urak! — Egyenruha készitést vál lalok, Tegdes, Kálvin-tér 19 sz. 67—1996 11. 26

ÜZLETI KERESLET 66

TOLLAT legmagasabb napi áron vesz „Hangya' tollgyüjtő telep, — József kir. herceg u. 71.
66—905

ÉLELMISZER, ITAL (18)

JONATHÁN, batul, londonpepin alma kapható termelőnél, mázsa tételben is. Ungvár u. 4. sz., pavillonlaktanya mellett. 18—388 12 6

TÉLI álló alma, jonathán, stb. kapható kicsiben és nagyban, Burgundia u. 6 délután 3—5 óráig. 18—970

OKTATÁS (56)

GIMNÁZISTA diáklányt keresek, ki 4 középiskola anyagát sikerrel tanit. Jelentkezés délután 3—6-ig. Cím a kiadóban. 56—967

TÁRS (61)

KERESEK társat dugaszolt bor lerakathoz. — Egy magános nő üzlettársnak kerestetik kocsmába. Cím a kiadóban.
61—960

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt, brilliánsat magas áron veszek. Ékszer javítás, Pollák aranymüves. Hatvan u. 2. szám
19—572 11. 29.

ARANYAT, ezüstöt, — brilliánsat, ékszert, napi árban veszek. Szelecsényi. Sas u. 2. szám
19—495 11. 27

ARANYAT, ezüstnemüt ékszereket napi áron vesz Takács Sándorne, Piac utca 56. szám.
19—1872 11. 10

HANGSZER (28)

ZONGORA bécsi, remek hangú. Kitünő faetüzeléses kályha eladó. Hadik u. 20. egyetemi sporttelepnél. 28 vv.

ZONGORA hangolási munkát, kitünő képzettséggel vállalok. Vargyas Nap u. 17, vidéken is.
28—624 5. 3

BÉCSI Hamburger gyártmányú jóhangú zongora eladó. Tompa Mihály u. 3 B. (görögtemplomnál). 28—979

BÚTOR (9)

HÁLÓSZOBÁK és konyhaberendezések a legjobb kivitelben allandóan raktáron. Ujfalussynál. Bethlen 56.
9—1449 11. 20

FIGYELEM: **Sajátkészitményü** konyhaberendezések, festett hálók, kombinált szekrények raktáron Arany János u. 1. udvarban.
9—645 11. 29

HÁLÓSZOBÁKAT legolcsóbban bizalommal csak Lőcsei bútorüzletében vásárolhat. Elővös u. 66. 9—86 11. 30

HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést, wert heimkasszát és üzletberendezést magas áron veszek, Verő, Csapó u 10 szám. 9—737 11. 13.

NINCSEN fényes kirakatunk, bútort olcsón adunk, Piac u. 71 szám, udvarban, Brilliné.
9—1484 1. 8.

LÓSZŐRMATRAC háromrészes, megbizásból eladó. Wesselényi u. 2. II lépcső 7. 9—919

KÉT ágy, éjjeliszekrény toilett, polituros eladó. Maróthy 3. 9—973

EBÉDLŐKREDENC

felsőrésszel füstölt tölgy hátas divány, fehér abrosz, függöny, lószőr matracba. üveglámpaernyő eladó. Megtekinthető délelőtt 10—12-ig Domokos Lajos u. 6.
9—876

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY RAKTÁR 41

ÜZLETNEK műhelynek raktárnak alkalmas helyiség kiadó, Pozsonyi út 16 A. 41—1117

EGY nagy udvar kiadó lovaknak, vagy bármi lerakodónak, Csokonai u. 29. sz. 41—939

NAGY deszkaszin (jelenleg takarmányüzlet) kiadó. Híd u. 14. szám, Gáspárnál. 41—938

LAKÁST KERES (52)

KERESEK 1—2 szobás összkomfortos lakást. — Átépitési, vagy tatarozási költséget fedezem. — Izsák Rt. Csapó u..
52—889

MAGÁNOS férfi bútorozott szobát ellátással keres. Három hónapot előre fizetek. Cím a kiadóban. 52—978

HAT havi lakbért előre fizetek egy üres albérleti szobáért Rákóczi u. 9. étkezde. 52—1116

LAKÁSCSERE (53)

ELCSERÉLNÉM szoba, konyhás, spájzos lakásomat hasonlóval sürgősen, Bethlen u. 66.
53—968

LAKÁST cserélnénk egyszobás, konyhás, s spájzos, Meszena u. 13. sz. alatt. 53—921

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

IZR. családnál idősebb nő, egyszerüen bútorozott lakást kaphat, Jókai u. 16. második ajtó.
10—972

SZÉPEN bútorozott szoba ágynemü nélkül keresztyén úrnak kiadó Természetben is fizethető. Cím a kiadóban.
10—983

ELVESZETT (13)

FRIED Margit névre szolgálati könyvet találtam. Tulajdonosa átveheti: Szabó Kálmán u 60. szám. 13—956

ELVESZETT id. Ménes Mihályné nevére szóló textilanyag vásárlásra engedélyezett könyv. A megtalálóját kérem a könyvön feltüntetett címre küldeni 13—950

CSOMÓ kulcs, pirosbőrtokban, Piac utca környékén elveszett. Megtalálót jutalmazom, Vár u. 1. II. em. 13—945

F. HÓ 10-én a kiadóhivatalban börkesztyüm felét elvesztettem. Megtalálója jutalomban részesül, Petőné, Timár u. 48 sz. 13—931

ELVESZETT iskolai aktatáska I. C. polg. a Kölcsey utcától a Károly Ferenc József út szakaszán. Becsületes megtaláló egy szegény családon segit. Jutalom ellenében leadni: Csapó u. 67. Zágoni Dezső.
13—918

VEGYES (68)

MALACNAK, kutyának, moslék kapható étkezde. Batthyány u. 2.
68—984

SZIMULTÁNOZOTT 3 mangalica süldő, 70—80 kilósok, tenyészkocának, hízónak való, feles hízlalásra tartásra kiadó, 10 választott malac szintén páronként is, — Halap állomásposta.
68—927

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)

NŐI SZILSZKIN bunda és posztó kabát, Ferencjózsef-ruha kabátja, régi frakköltöny eladó. Megtekinthető délelőtt 10—12 óráig, Domokos Lajos u. 6 sz.
69—877

35-ös GUMI hócsizma, alighasznált eladó, Bethlen u. 12, Kiss. 69—863

ELADÓ tábori barna posztó zubbony, nadrág vaskályha újbor, Korponay u. 5. 69—977

ELADÓ fekete női kabát erősebb alakra és egy szép, zománcozott, kétaknás kályha és egy 3—4 éves kislánykabát. Jerikó u. 67 B. baromvásárnál. 69—955

FÉRFI télikabát és egy lópokróc eladó. Batthyány u. 10. fodrászüzlet. 69—949

EGY rövid férfi télikabát és egy öltöny eladó. Hüvelyes u. 10 69—948

VADONATUJ börtalpu női 35-ös trotteur cipő s antik behuzatlan recamié eladó. Szent Anna u. 1. sz. 69—947

TELJESEN új perzsaláb bunda 2500 P-ért eladó. Jost, Nádor u. 4.
69—965

FÉRFITÉLIKABÁT fekete hosszú és egy rövid báránybéléses női teveszőr bunda, háromnegyedes, muffal eladók. Burgundia u. 4.
69—982

EGY bunda eladó, Morgenstein Manó szabómesternél, Miklós u. 2.
69—1112

12 SZEMÉLYES használatlan abrosz és különböző fehérnemüek eladók. Péterfia u. 53.
69—928

KÉT jóminőségü, közép termetre való fekete télikabát eladó. Nagyvárad u. 10. harmadik ajtó.
69—925

GYERMEKKOCSI (27)

EGY gyermekkocsi eladó. Csapó u. 86.
27—964

KÁLYHA (46)

HÁROM darab vaskályha eladó. Magoss Gy.-tér 24. 46—974

ELADÓ öntött vaskályha, női fekete télikabát, dóczista szür Batthyány u. 9. sz. 46—963

ASZTALI tüzhely olcsón eladó, Pacsirta u. 53. sz. 46—961

EGY jó vaskályha eladó Maróthy György u. 17.
46—920

ÉPITKEZÉSI ANYAGOK (20

JÓÁLLAPOTBAN levő deszka fabódé eladó. Dobsina u. 3. 20—980

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

KOMBINÁLT ablaktert keresek megvételre, Löte D. Honvéd u 11.
37—899

MEGVÉTELRE keresek ripsz és brokát függönyöket, magas áron Werbőczy u. 14. I. em. 1 3—5 óráig. 37—893

HASZNÁLT bútor anyagát veszek, magas áron, Homok u. 142 keresztépület. 37—962

WERTHEIM kasszát 0 1, 2 számút vennék sürgösen. Ajánlatot ármegjelöléssel a kiadóba kérek. „Kassza" jeligére
37—957

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

HASZNÁLATLAN magyar bélyegeket s sorozatokat megvételre keresek. Cím a kiadóban.
36—583

ELADÓ jókarban levő fényezett ágy sodronnyal, matráccal, éjjeliszekrény, falitükör, festett ruhaszekrény kis rekasztal, három székkel. Vigkedvü Mihály u. 28. sz. 36—943

ELADÓK hajszárítók, dauergép, mosdó, Kerekestelep, Rudolf u. 2. sz.
36—971

GYERMEK vaságy sodronnyal béby ingek, reklik eladók. Sinay Miklós u. 31. sz. 36—1110

VALÓDI keleti perzsaszőnyeg eladó. Nagyvárad u. 14. Korsós müstoppolónál. 36—942

IRODAFAL, üvegezett tölgyfából, elsőrendü kivitelben ajtóval 7 méter hosszu 2.40 magas eladó Szabó Zsigmond műszaki kereskedő. Ferenc József út 10. 36—958

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron Árusít, becserél, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon 26-19
24—1811 12. 4

HUSZONÖT mázsa teherbiró stráfszeker eladó. Tátos u. 26 szám.
24—782

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

UNGVÁRY JÓZSEF cegledi faiskolájából a gyümölcsfák megerkeztek a Kürtös utca 19 alatti lerakatába. Hu szárlaktanya mögött.)
25—1577 11. 14

SZŐLŐVESSZŐ, saját telepemről, szép gyökeres, 2 éves, különböző fajokban olcsón kapható Simonffy u. 5. 25—951

INGATLANFORGALMI IRODA (40)

UJLÉTAI út mellett 32 holdas tanyásföld eladó. 2 m. hold kitünő termő szőlő családi okok miatt olcsón eladó. Patay iroda. József kir. herceg u. 8. telefon: 30-99.
40—935

ELADÓ HÁZ (17)

ELADÓ kerti lakás, adómentes, azonnal beköltözhető 2 szoba előszoba konyha, spájz melléképületek. Cím a kiadóban. 17—868

ELADÓ ház, Malvin u. 51. sz. szőlő és gyümölcsfákkal, Nyilastelep.
17—941

KOCSMÁS ház eladó berendezéssel együtt. — Cím a kiadóban.
17—1120

ELADÓ FÖLD (15)

HATVAN hold föld, Komádiban eladó. Értekezhetni: Hatvan u. 16 sz. iroda. 15—923

ELADÓ ÁLLATOK 14

FAJTISZTA nőstény patkányfogó kutya eladó. Deák Ferenc u. 15.
14—848

VÁMOSPÉRCSI útnál Bellegelő 124. egy darab másféléves disznó eladó.
14—936

Szerkesztésért felelős:
PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős:
IFJ SZIGETHY GYULA
főszerkesztő h. igazgató.
Kiadja és nyomja:
TISZÁNTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT.
Műszaki vezető:
SZIGETHY KÁROLY.